

21998A0421(01)

21.4.1998

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 118/3

KOKKULEPE**Euroopa Ühenduse ja Ameerika Ühendriikide valitsuse vahel, milles käsitletakse elusloomade ja loomsete toodetega kauplemisel inimeste ja loomade tervise kaitseks võetavaid sanitaarmedmeid**

EUROOPA ÜHENDUS,

ühelt poolt ja

AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE VALITSUS,

teiselt poolt,

SOOVIDES kaitsta inimeste ja loomade tervist ning hõlbustada Euroopa Ühenduse (edaspidi "ühendus") ja Ameerika Ühendriikide (edaspidi "USA") vahelist loomade ja loomsete toodetega kauplemist;

OTSUSTANUD võimalikult suurel määral arvesse võtta loomahaiguste leviku riski ning kehtestada meetmed kõnealuste haiguste tõrjeks ja likvideerimiseks ning eelkõige häirete vältimiseks kaubanduses;

KINNITADES WTO sanitaar- ja fütosanitaarmedmete rakendamise lepingule (edaspidi "sanitaar- ja fütosanitaarmedmete rakendamise leping") vastavalt sätestatud õiguste ja kohustuste järgimist;

VÕTTES ARVESSE, et lepinguosaliselised kinnitavad, et nende poolt kohaldatavad sanitaarmedmete süsteemid tagavad tervise võrdväärse kaitse;

MÄRKIDES, et eksportivas riigis kohaldatavate sanitaarmedmete tunnustamine importiva riigi poolt võimaldab suuremat tõhusust ressursside inspekteerimisel ja kontrollimisel;

ON OTSUSTANUD sõlmida käesoleva kokkuleppe ja on selleks nimetanud oma täievolilisteks esindajateks:

EUROOPA ÜHENDUSE

AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE VALITSUSE

KES ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

*Artikkel 1**Artikkel 3***Eesmärk****Reguleerimisala**

Käesoleva kokkuleppe eesmärk on aidata kaasa ühenduse ja USA vahelise elusloomade ja loomsete saadustega kauplemise soodustamisele, sätestades selleks lepinguosaliselise poolt kohaldatavate sanitaarmedmete võrdväärse tunnustamise mehhanismi, mis oleks kooskõlas inimeste ja loomade tervise kaitsmisega, ning tõhustades teabevahetust ja sanitaarmedmeid käsitlevat koostööd.

1. Käesoleva kokkuleppe reguleerimisalasse kuuluvad esialgu mõlema lepinguosaliselise poolt elusloomade ja loomsete saadustega kauplemise suhtes kohaldatavad sanitaarmedmed, mis on loetletud I lisas, välja arvatud lõikes 2 sätestatud meetmed.

*Artikkel 2***Mitmeoolsed kohustused**

Käesolev kokkulepe ei piira WTO asutamislepingu ja selle lisade, eriti sanitaar- ja fütosanitaarmedmete rakendamise lepingu alusel lepinguosalistele antavaid õigusi või kohustusi.

2. Kui ei ole käesoleva kokkuleppe lisades toodud sätete kohaselt ettenähtud teisiti, siis kokkulepet ei kohaldata toidulisandite, abiainetete, lõhna-, maitse- ja värviainetete, sanitaartemplite, kiirguse (ionisatsiooni), saasteainete (sh pestitsiidide, keemiliste jääkide, mükotoksiinide, looduslike toksiinide, füüsikaliste saasteainete ja veterinaarravimite jääkide), pakendimaterjalidest eralduvatest ainetest pärit kemikaalidega seotud sanitaarmedmetele; toiduainete märgistamisele (sh toitumislase teabega märgistamisele); söödalisaniditele, söödale, ravimsöödale ja eelsegudele.

3. Lepinguosalised võivad nõustuda käesolevat kokkulepet tulevikus muutma, laiendades selle reguleerimisala muudele lepinguosaliste vahelist kaubandust mõjutavatele sanitaar- või füto-sanitaarmedetetele.

Artikkel 4

Reguleerivad asutused

1. USA: elusloomade ja loomsete toodete importi ja eksporti reguleeriv asutus vastab II lisa A osas toodud kirjeldusele.
2. Ühendus: veterinaartegevuse kontroll vastab II lisa B osas toodud kirjeldusele.

Artikkel 5

Määratlused

Käesolevas kokkuleppes kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *sanitaarmedetmed* – käesoleva kokkuleppe reguleerimisalasse kuuluvad ning sanitaar- ja füto-sanitaarmedetete rakendamise lepingu A lisa lõikes 1 määratletud sanitaarmedetmed; viide sanitaarmedetetele hõlmab üksikuid sanitaarmedetmeid või sanitaarmedetete tervikut tootevaldkonna, sektorite või sektori osade jaoks;
- b) *sanitaarkaitse vajalik tase* – sanitaar- ja füto-sanitaarmedetete rakendamise lepingu A lisa lõikes 5 määratletud sanitaarkaitse vajalik tase;
- c) *piirkond* – rahvusvahelise epizootiaameti (OIE) loomatervishoiu eeskirjas määratletud tsoonid või piirkonnad ja akvakultuuri puhul OIE rahvusvahelises akvakultuuri loomatervishoiu eeskirjas olev määratlus;
- d) *kokkulepe* – käesoleva kokkuleppe terviktekst ja kõik selle lisad.

Artikkel 6

Loomade tervishoid

1. Importiv lepinguosaline tunnustab kauplemiseks piirkondade sanitaarseisundit, nagu eksportiv lepinguosaline on selle III lisas nimetatud loomade ja akvakultuuride haiguste suhtes kindlaks määranud.

2. Importiv lepinguosaline tunnustab eksportiva riigi otsust piirkondadeks jaotamise kohta vastavalt IV lisas sätestatud kriteeriumitele alusena kauplemisele sellise osapoolega, kelle piirkond on ühe või enama III lisas loetletud haigusega nakatunud.

3. Kui üks lepinguosalistest arvab, et tal on teatavate haiguste, v.a III lisa haiguste suhtes eristaatus, võib ta taotleda selle staatuse tunnustamist. Importiv lepinguosaline võib vastavalt staatusele samuti taotleda elusloomade ja loomsete saaduste impordiks täiendavaid tagatisi. Konkreetsete haiguste puhul esitatavad tagatised täpsustatakse V lisas.

Eksportiv lepinguosaline importiva lepinguosalise taotluse korral esitada täieliku selgituse ja täiendavad andmed käesoleva artikliga hõlmatud määratluste ja otsuste kohta. Importiv lepinguosaline võib loomatervise kaitsmisel tugineda artikli 12 sätetele.

Artikkel 7

Võrdväarsus

1. Määratledes, kas eksportiva lepinguosalise sanitaarmede vastab importiva lepinguosalise sanitaarkaitse vajalikule tasemele, järgivad lepinguosalised konsultatsiooniprotsessi, mis koosneb järgmistest etappidest:

- i) sanitaarmedetete identifitseerimine, mille jaoks võrdväarsuse tunnustamist taotletakse;
- ii) importiva lepinguosalise selgitus oma sanitaarmede eesmärgi kohta, sealhulgas sõltuvalt olukorrast riski või riskide, mille suhtes sanitaarmede on ellu viidud, hindamise kohta ning samuti sanitaarkaitse vajaliku taseme kindlaksmääramise kohta;
- iii) eksportiv lepinguosaline tõendab, et tema sanitaarmeded on importiva lepinguosalise sanitaarkaitse tasemega vastaval tasemel;
- iv) importiv lepinguosaline määrab kindlaks, kas sanitaarmede vastab sanitaarkaitse vajalikule tasemele pärast erinevate tegurite hindamist, hõlmates vajaduse korral:
  - a) importiva lepinguosalise poolt määratud ohtusid ja eksportiva lepinguosalise esitatud tõendeid, et tema sanitaarmeded saavad nende ohtudega tõhusalt hakkama;
  - b) eksportiva lepinguosalise standardeid, menetlusi, toimeviise, infrastruktuure, rakendamist ja kontrollimist käsitlevate õigusaktide sätteid;

- c) eksportiva lepinguosalise reguleerivate asutuste ja nende struktuuride volitusi, sh nende hierarhiat, töömeetodeid ja vahendeid;
- d) eksportiva lepinguosalise esitatud tõendusmaterjali rakendus- ja kontrolliprogrammide efektiivsuse kohta.

Importiv lepinguosaline võib rakendada kõnealuse kindlaksmääramise toetamiseks artiklis 9 nimetatud kontrolli.

2. Lõikes 1 kirjeldatud konsultatsiooniprotsessi läbiviimisel ja artikli 8 lõike 2 punktis b osutatud tingimuste kindlaksmääramisel võtavad lepinguosalsed arvesse juba saadud kogemusi ja teavet.

3. Töö, mis kuulub teatud tooteala, sektorit või sektori osa käsitlevasse konsultatsiooniprotsessi või on kõnealuse protsessi tulemus, ei tohi sõltuda muu tooteala, sektori või sektori osa tööst või hilineda sel põhjusel.

4. Lõpliku otsuse selle kohta, kas eksportiva osapoole sanitaarmedmed saavutavad importiva osapoole sanitaarkaitse vajaliku taseme, teeb üksnes importiv riik kooskõlas haldus- ja õigusliku raamistikuga

Artikkel 8

Konsultatsioonid

1. V lisa loetleb elusloomade ja loomsete toodete alad, sektorid või sektorite osad ning määrab iga sellise ala, sektori või osa kohta osapoole sanitaarmedmete ja kohaldatavate kauplemistingimuste võrdvärsust käsitleva konsultatsiooni.

2. a) Käesoleva kokkuleppe jõustumise tähtjast kauplemiseks võrdvärsseteks tunnistatud sanitaarmedmete puhul võtavad lepinguosalsed oma pädevuse piires vajalikud seadusandlikud ja halduslikud meetmed, et kõnealuseid tunnustusi kolme kuu jooksul rakendada. Sanitaarmedmete puhul, mis tunnistatakse võrdvärsseteks tulevikus, võtab iga lepinguosaline viivitamatud ja vajalikud meetmed tunnistamiseks.

b) Kui V lisa nimetatud kauplemistingimused hõlmavad eritingimusi, mida importiv lepinguosaline seab vajalikule kaitsetasemele vastamiseks, siis leiab kauplemine aset seal, kus eksportiv lepinguosaline vastab importiva lepinguosalise tingimustele, ilma et see piiraks konsultatsiooniprotsessi jätkamist.

3. Lepinguosalsed teostavad V lisa sätestatud vastavad toimingud, võttes arvesse planeeritud tähtaegu iga tooteala, sektori või sektori osa kohta, et võimaluse korral jõuda võrdvärsuse tunnistamiseni ja hõlbustada kauplemist.

4. V lisa muudetakse artikli 14 lõike 2 ja artikli 16 lõike 2 kohaselt, et peegeldada kummagi lepinguosalise tehtud muudatusi tunnistamistes või kauplemistingimustes.

Artikkel 9

Kontrollisätted

1. Elusloomade ja loomsete toodete impordile välispiiridel kohaldatavate kontrollide olemuse ja sageduse määramine lasub üksnes importival lepinguosalsel. VII lisa sisaldab selliste piirikontrollide suunamise põhimõtteid.

2. Lisaks välispiiril teostatavale impordikontrollile võib importiv lepinguosaline kontrollida vastavust käesoleva kokkuleppe sätetele, kohaldades menetlusi, kuhu kuuluvad muu hulgas:

a) eksportiva lepinguosalise kontrolliprogrammi hindamine tervikuna või osaliselt, sealhulgas vajaduse korral kontrolli- ja auditikavade uuesti läbivaatamine;

ja

b) kohapealsed kontrollid.

3. Ühendus teostab lõikes 2 toodud kontrolliprotseduure. II lisa märgitud USA asutused aitavad hõlbustada kõnealuste kontrolliprotseduuride läbiviimist ühenduse poolt.

4. II lisa märgitud USA asutused teostavad lõikes 2 toodud kontrolliprotseduure. Ühendus aitab hõlbustada kõnealuste kontrolliprotseduuride läbiviimist USA asutuste poolt.

5. Käesoleva kokkuleppe lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel võivad lepinguosalsed:

a) jagada kontrolliprotseduuride tulemusi ja järeltulemusi riikidega, mis ei ole käesoleva kokkuleppe osalised,

või

b) kasutada kontrolliprotseduuride tulemusi ja järeltulemusi, mis on saadud nendelt riikidelt, kes ei ole käesoleva kokkuleppe osalised.

6. Iga lepinguosaline teostab kontrolliprotseduure vastavalt VI lisale. Lepinguosalsed võivad nõustuda VI lisa muutmise, võttes nõuetekohaselt arvesse rahvusvaheliste organisatsioonide asjakohast tööd.

Artikkel 10

Teabevahetus

1. Teabevahetuse parandamiseks, vastastikuse usalduse tekitamiseks ja kontrollitud programmide tõhususe näitamiseks vahetavad lepinguosalisel ühtselt ja süsteemselt teavet. Vajaduse korral võib seda toetada ametnike vahetus lepinguosaliste vahel.

2. Lepinguosalisel teatavad teineteisele ettepanekutest, mis tutvustavad uusi sanitaarmeetmeid või mis muudavad olemasolevaid sanitaarmeetmeid, ja võimaldavad kommenteerida selliseid ettepanekuid.

3. Lisaks teabele sanitaarmeetmetes muudatuste tegemise kohta või olemasolevate sanitaarmeetmete muutmisele võivad lepinguosalisel vahetada teavet ka asjakohaste teemade kohta, k.a:

— teavet elusloomade ja loomsete saaduste kaubandust mõjutavate arengusuundumuste kohta,

— teavet artikliga 9 ettenähtud kontrolliprotseduuride tulemuste kohta.

4. Kui lepinguosaline loob, säilitab või tunnustab teaduskomiteed, komisjoni, ekspertrühma vms üksust, mis on pädev uurima käesoleva kokkuleppe põhjuseid, siis tagab üks lepinguosaline teise lepinguosalise poolt esitatud asjakohaste teadustööde või -uuringute õigeaegse arvessevõtmise ja neile vastamise.

5. Lepinguosalisel lepivad kokku, et loovad kõrvaldatud importsaadetiste, asjakohase kontrolliga seotud teabe ja muude rahva- ja loomatervist puudutavate probleemsete valdkondade kohta käiva teabe vahetuseks vajalikud vahendid.

6. Kõnealuse teabevahetuse kontaktorganid on sätestatud IX lisas.

Artikkel 11

Teavitamine

1. Iga lepinguosaline teavitab teist poolt:

a) koheselt suulise teatega, mida kinnitatakse kirjalikult järgneva 24 tunni jooksul: igast tõsisest või olulisest rahva- või loomaterviseriskist, sh toiduainete kontrolli eriolukordadest või olukordadest, kui on selgelt määratletud loomsete toodete tarbimisega seotud tõsiste terviseohtude risk;

b) 24 tunni jooksul kirjalikult: III lisas loetletud ükskõik millise haiguse olemasolust või kulgemisest;

c) viivitamata ja kirjalikult: olulistest muudatustest loomade tervishoius või epidemioloogilise tähtsusega avastustest, mis on seotud muude kui III lisas loetletud haigustega; muutustest ennetuspoliitikates, sh vaksineerimispoliitikates; või mitterutiinsetest rahvatervise kaitsmise, loomahaiguste kontrollimise või tõrjumise meetmetest.

2. Sellised teavitamised tuleb teha IX lisas sätestatud kontaktorganitele.

3. Kui kumbki lepinguosaline on tõsiselt mures ohu pärast inimeste või loomade tervisele, arutatakse olukorda kummagi lepinguosalise taotlusel viivitamata ning igal juhul 14 päeva jooksul. Sellistes olukordades tagavad mõlemad lepinguosalisel kogu vajaliku teabe esitamise, et vältida häireid kaubanduses ja jõuda mõlemad osapooli rahuldava lahenduseni, mis on kooskõlas rahva- või loomatervise kaitsega.

Artikkel 12

Kaitsemeetmed

Kumbki lepinguosaline võtab ajutised meetmed, mis on vajalikud inimeste või loomade tervise kaitseks. Nendest meetmetest teatatakse 24 tunni jooksul teisele lepinguosalisele ning taotluse korral arutatakse olukorda 14 päeva jooksul pärast teatamist. Lepinguosalisel võtavad nõuetekohaselt arvesse selliste konsultatsioonide kaudu edastatud informatsiooni ja püüavad vältida mittevajalikke häireid kaubanduses, kasutades ära võimaluse korral artikli 11 lõike 3 sätteid.

Artikkel 13

Lahendamata küsimused

Käesoleva kokkuleppe põhimõtteid kohaldatakse ka seoses VIII lisas loetletud lahendamata küsimustega. Võttes arvesse tehtud edusamme ja uusi täpsustatud küsimusi, tehakse sellesse lisasse ja vajaduse korral ka teistesse lisadesse muudatusi.

Artikkel 14

Ühine korralduskomitee

1. Käesolevaga on loodud USA ja ühenduse esindajatest koosnev ühine korralduskomitee (edaspidi "komitee"), et suunata käesoleva kokkuleppe alusel elluviidud toiminguid. Komitee tuleb kokku ühe aasta jooksul alates käesoleva kokkuleppe jõustumisest ning pärast seda vähemalt kord aastas. Istungjärkude vahel võib komitee käsitleda küsimusi kirjavehete teel.

2. Komitee vaatab vähemalt kord aastas üle käesoleva kokkuleppe lisad. Vajaduse korral võtab kõnealune ülevaade arvesse jätkuva konsultatsiooniprotsessi edu selles, et importiv riik tunnustab eksportiva riigi sanitaarmedeteme võrdväarsust, ja edu V lisas sätestatud toimingute lõpuleviimiseks. Komitee võib soovitada muudatusi lisadesse.

3. Lepinguosalised on nõus moodustama tehnilisi töörühmi, mis koosnevad lepinguosaliste eksperditasemel esindajatest, kes tunnevad ära ja vaatavad läbi käesolevast kokkuleppes tulenevaid tehnilisi ja teaduslikke küsimusi.

Kui on vaja täiendavaid teadmisi, võivad lepinguosalised samuti luua ajutisi tehnilisi või teaduslikke töörühmi, mille liikmeskond ei ole piiratud lepinguosaliste esindajatega.

Artikkel 15

Territoriaalne kohaldatavus

Käesolevat lepingut kohaldatakse ühelt poolt nende territooriumide suhtes, kus kohaldatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingut selles asutamislepingus sätestatud tingimustel, ja teiselt poolt kogu Ameerika Ühendriikide territooriumi suhtes.

Artikkel 16

Lõppsätted

1. Lepinguosalised kiidavad käesoleva lepingu heaks oma kehtiva korra kohaselt.

Käesolev leping jõustub esimese kuu esimesel päeval, mis järgneb kuupäevale, mil lepinguosalised teatavad teineteisele kirjalikult, et eelmises lõigus nimetatud menetlused on lõpule viidud.

2. Pooled rakendavad käesolevast kokkuleppes tulenevaid kohustusi vastavalt oma õigusnormidele ja menetluskorrale. Kõiki käesoleva kokkuleppe lisade muudatusi, mis on kokku lepitud lepinguosaliste poolt, rakendatakse vastavalt.

3. Kumbki lepinguosaline võib igal ajal teha ettepanekuid käesoleva kokkuleppe muutmiseks. Kumbki lepinguosaline võib kuuekuulise teatamise järel kokkuleppes taganeda.

4. Käesolev kokkulepe koostatakse inglise keeles kahes eksemplaris, kusjuures mõlemad tekstid on võrdselt autentsed.

Euroopa Ühenduse nimel

*Ameerika Ühendriikide
valitsuse nimel*

Lisad

I LISA	Kokkuleppega hõlmatud tooted
II LISA	Reguleerivad asutused
III LISA	Haiguste loetelu, mille puhul tunnustatakse piirkondlikku vabadust
IV LISA	Tsoonideks ja piirkondadeks jaotamine
V LISA	Sanitaarmedetmete tunnustamine
VI LISA	Auditi tegemise juhised
VII LISA	Piirikontrollid
VIII LISA	Lahendamata küsimused
IX LISA	Kontaktorganid

I LISA

KOKKULEPPEGA HÕLMATUD TOOTED

CN-kood	Üldkirjeldus (*)
01	Elusloomad
02	Liha ja söödav rups
03	Kalad ja vähid, limused ja muud veeselgrootud
04	Piim ja piimatooted; linnunad; naturaalne mesi; mujal nimetamata loomse päritoluga toiduained
05	Mujal nimetamata loomse päritoluga tooted, v.a inimpäritoluga tooted
1501	Seapekk; muu sea- ja linnurasv, sulatatud
1502	Veise-, lamba- või kitserasv
1503	Rasvasteariin ja -õli, oleosteariin ja -õli, küünla- või seebirasv
1504	Mereimetajate ja kalade rasvad, õlid ja nende fraktsioonid
1505	Villarasv ja sellest saadud rasvained (k.a lanoliin)
1506	Muud loomsed rasvad ja õlid ning nende fraktsioonid
1516 10	Loomsed rasvad ja õlid ning nende fraktsioonid
1517	Margariin; söödavad segud ja tooted looma- ja taimeraskvadest ja õlidest, v.a sellised tooted, mis sisaldavad üksnes taimeraskvu või õlisid või nende fraktsioone
1518	Looma- ja taimeraskvad ja -õlid; mittesöödavad segud ja tooted taimsetest ja loomsetest rasvadest, õlidest ja gruppi 15 kuuluvate erinevate rasvade ja õlide fraktsioonidest, mujal määratlemata või nimetamata, v.a õlid, mis sisaldavad üksnes taimeraskvadest või -õlidest või nende fraktsioonidest
1522	Degraa; rasvainete või loomsete või taimsete vahade töötlemise jäägid, v.a need tooted, mis sisaldavad üksnes mitteloomset päritolu materjali
16	Tooted lihast, kalast, vähkidest, limustest või muudest veeselgrootutest
1702 10	Laktoos ja laktoosisiirup
1901	Linnaseekstrakt; toiduained püülist, lihtjahust, tärklisest või linnaseekstraktist; toiduained rubriikide 0401–0404 toodetest, mujal nimetamata; v.a sellised tooted, mis sisaldavad üksnes mitteloomset päritolu toiduaineid
1902	Pastatooted, sh keedetud või muul viisil toiduks valmistatud, täidisega (nt liha- või muu täidisega), kuskuss, valmistoiduna või mitte; v.a sellised tooted, mis sisaldavad üksnes mitteloomset päritolu toiduaineid
2104	Supid ja puljongid, pooltooted nende valmistamiseks; homogeniseeritud segatud toiduained; v.a sellised tooted, mis sisaldavad üksnes mitteloomset päritolu toiduaineid
2105	Jäätis ja muu toidujää, kakaoga või ilma; v.a sellised tooted, mis sisaldavad üksnes mitteloomset päritolu toiduaineid
2106	Mujal nimetamata toiduained; v.a sellised tooted, mis sisaldavad üksnes mitteloomset päritolu toiduaineid

CN-kood	Üldkirjeldus (*)
2301	Inimtoiduks kõlbmatud pulber, jahu ja graanulid lihast või rupsist, kalast, vähilaadsetest, limustest või muudest veeselgrootutest; rasvakõrned; v.a sellised tooted, mis sisaldavad üksnes mitteloomset päritolu toiduaineid
2309	Loomasöödana kasutatavad tooted; v.a sellised tooted, mis sisaldavad üksnes mitteloomset päritolu toiduaineid
3001	Näärmed ja muud organid, mida kasutatakse organoteraapias; hepariin ja selle soolad; muud ravi või profülaktika otstarbel ettevalmistatud loomsed ained; v.a sellised inim-päritolu tooted
3002	Ravi, profülaktika või diagnostika otstarbeks ettevalmistatud loomaveri antiseerumid ja muud verefraktsioonid; vaktsiinid, toksiinid, mikroorganismide kultuurid (v.a pärmid) jms tooted
3101	Loomsed või taimsed väetised, v.a sellised tooted, mis sisaldavad üksnes mitteloomset päritolu toiduaineid
3501	Kaseiin, kaseinaadid jm kaseiinisaadused kaseiinliimid
3502	Albumiinid, albuminaadid ja muud albumiini derivaadid
3503	Želatiin ja selle derivaadid; kalaliim; muud loomsed liimid, v.a rubriigi 3501 kaseiinliimid
3504	Peptoonid ja nende derivaadid; mujal nimetamata valkained ja nende derivaadid; kroomitud või kroomimata naha pulber
3507	Ensüümid; v.a sellised tooted, mis sisaldavad üksnes mitteloomset päritolu toiduaineid
4101	Veiste ja hobuslaste toornahad
4102	Lammaste ja tallede toornahad
4103	Muud toornahad
4301	Toorkarusnahad
5101	Vill
5102	Muude loomade vill või loomakarvad
5103	Lambavilla ning muude loomade villa või loomakarvade jäägid
5105	Lambavill ja muude loomade vill või loomakarvad
9705	Zooloogilised kollektsioonid ja kollektsiooniesemed

(*) Lõplik kirjeldus on tariifistikus.

II LISA

REGULEERIVAD ASUTUSED

A. AMEERIKA ÜHENDRIIGID

I. USA KONTROLLIASUTUS

Käesolevas jaotises loetletud föderaalset asutused vastutavad nii kodumaiste kui imporditud loomsete toodete eest, kui ei ole märgitud teisiti. Seoses impordiga Ameerika Ühendriikidesse, vastutavad need asutused:

- kokkuleppes sätestatud piirikontrollide tegemise eest,
- kokkuleppe artikli 7 kohaselt sätestatud konsultatsioonide läbiviimise eest,
- kokkuleppe artikli 9 kohaselt sätestatud kontrolliprotseduuride läbiviimise eest,
- kokkuleppe artiklis 10 sätestatud teabevahetuse, artiklis 11 sätestatud teavitamise ja artiklis 12 sätestatud kaitsemeetmete elluviimise eest.

Seoses ekspordiga Ameerika Ühendriikidest, kui ei ole teisiti märgitud, vastutavad need asutused:

- kodumaise tootmise ja töötlemise olude kontrollimise,
- kokkulepitud reguleerivatele nõudmistele vastavust käsitleva info edastamise,
- kokkulepitud lisatagatiste andmise,
- käesoleva kokkuleppe artikli 7 kohaselt sätestatud konsultatsioonide läbiviimise,
- kokkuleppe artiklis 10 toodud teabevahetuse, artiklis 11 toodud teavitamise ja artiklis 12 toodud kaitsemeetmete elluviimise eest.

A. Loomatervise kontroll

1. Loomahaigused/taimekahjurid

- a) Elusloomad (sh mesindus), embrüod, munarakud, sperma ja loomsed tooted – US Department of Agriculture/Animal and Plant Health Inspection Service (USDA/APHIS):
- b) Elus lõhelaste, sugurakkude ja viljastatud munarakkude import – Department of Interior/Fish and Wildlife Service (DOI/FWS).
- c) Siseelunditest puhastamata lõhelaste import – DOI/FWS.
- d) Loomasööt (sh lemmikloomatoit)
  - 1) Haiguse levik sööda kaudu – USDA/APHIS.
  - 2) Võltsimine, pestitsiidid, keemiline ja mikroobne saastamine, toidulisandid, "üldiselt ohutuks peetavad ained" – Food and Drug Administration (FDA).

B. Rahvatervise kontroll

1. Inimtoiduks ettenähtud liha ja linnuliha

- a) Värske liha ja tooted kodustatud, tehistingimustes peetavatest ja looduslikest kariloomadest, lammastest, sigadest, kitsedest ja hobuslastest – US Department of Agriculture/Food Safety and Inspection Service (USDA/FSIS) ⁽¹⁾.
- b) Värske liha ja tooted kodustatud ja tehistingimustes peetavatest kanadest, kalkunitest, partidest, hanedest ja pärkanadest – (USDA/FSIS) ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Väga väikeste eranditega on kõnealuste toiduainete osas ainupädevus USDA/FSIS-l kuni tapamajast lahkumiseni. Kui liha ja tooted lahkuvad tapamajast, jagavad pädevust USDA/FSIS ja FDA. FDA vastutab veterinaaravimite ning lihas ja linnulihas olevate toidulisandite heakskiitmise eest.

⁽²⁾ Vt eelmist joonealust märkust.

- c) Värske liha ja tooted looduslikest ja tehistingimustest peetavatest ulukitest, v.a I.B.1.a ja I.B.1.b nimetatud tooted – (FDA).
- d) Eespool nimetatud liikide värske liha ja tooted sellest – FDA.
- e) Seadusandluse võltsimissätete ja ravimite, pestitsiidide, raskemetallide, mükotoksiinide ja muude toidus olevate saasteainete määrade kontroll:
  - 1) proovide võtmine värskest lihast ja lihatoodetest ning kodustatud, tehistingimustes peetavate ja looduslike kariloomade, lammaste, sigade, kitsede ja hobuslaste värske liha ja toodete ning kodustatud ja tehistingimustes peetavate kanade (sh vedelad, külmutatud ja kuivatatud munatooted), kalkunite, partide, hanede ja pärilkanade värske liha ja toodete kontroll – USDA/FSIS;
  - 2) proovide võtmine värskest lihast ja loomsetest toodetest (sh loomasöödast) ning teiste liikide värske liha ja toodete kontroll – FDA.

2. Munad ja munatooted

- a) koorega munad, kõvakskeedetud munad, etnilised munaroad ja munatooteid imiteerivad tooted – FDA.
- b) koorega munad (sh pragudega ja mustad) vedelate, külmutatud ja kuivatatud munatoodete (munakollase, -valge vm kombinatsioonide) valmistamiseks – USDA/FSIS⁽¹⁾.

3. Piim ja piimatooted

- a) Kõik piimasaadused – FDA.

4. Muud loomsed toiduained (sh kala ja kalatooted)

- a) Kõik muud loomsed toiduained – FDA.

5. Loomasööt

- a) Võltsimine, pestitsiidid, keemiline ja mikroobne saastamine, toidulisandid, “üldiselt ohutuks peetavad” ained – FDA.

II. PÄDEVAD ASUTUSED VABATAHTLIKE PROGRAMMIDE JAOKS

Käesolevas jaotises loetletud föderaalset asutused vastutavad kodumaiste loomsete toodete vabatahtliku järelevalve- ja sertifitseerimisprogrammide eest. Seoses ekspordiga Ameerika Ühendriikidest vastutavad need asutused:

- kodumaise tootmise ja töötlemise tingimuste järelevalve eest neis ettevõtetes, kes osalevad vabatahtlikus programmis,
- kokkulepitud nõuetele vastavust käsitleva teabe edastamise eest neis ettevõtetes, kes osalevad vabatahtlikus programmis,
- kokkulepitud lisatagatiste pakkumise eest neile ettevõtetele, kes osalevad kokkulepitud programmis.

A. Loomatervis

- 1) Muud kui lõhelased, muud veeloomad kui imetajad, sugurakud ja viljastatud munarakud – USDA/APHIS, Department of Commerce/National Marine Fisheries Service (Commerce/NMFS).
- 2) Elus lõhelased, sugurakud ja viljastatud munarakud – USDA/APHIS, Commerce/NMFS.
- 3) Loomasööt (sh lemmikloomatoit), mis sisaldab kala või kalatooted – USDA/APHIS, Commerce/NMFS.

⁽¹⁾ FDA ja FSIS jagavad pädevust kõnealuste toodete osas pärast töötlemisettevõttest lahkumist.

B. Rahvatervis

- 1) Looduslike ja tehistingimustes peetavate piisonite, jaanalindude, emude, nandude, küülikute, hirvede, nurmkanade ja vuttide värskel liha ja lihatooted ⁽¹⁾ – USDA/FSIS.
- 2) Inimtoiduks mõeldud maod – Commerce/NMFS.
- 3) Koorega munad – USDA/AMS.
- 4) Munatoodetest valmistatud omletid, munatoodetest valmistatud munapuder – USDA/FSIS.
- 5) Piim ja piimatooted – USDA/AMS.
- 6) Mereannid (sh elus mereannid) – Commerce/NMFS.

III. SERTIFIKAATE VÄLJASTAVAD FÖDERAALSED ASUTUSED

Käesolev jaotis loetleb USA siseriiklikud asutused, kes väljastavad ekspordisertifikaate, millega on nõustunud EÜ ja USA ⁽²⁾. Sertifikaate väljastav asutus võib olla kontrolliasutus või muu siseriiklik asutus, mida kontrolliasutus sel eesmärgil tunnustab. Toote kohta võib sertifikaate väljastada rohkem kui üks asutus.

	DOC/ NMFS	DOI/ FWS	FDA	USDA/ AMS	USDA/ APHIS	USDA/ FSIS
--	--------------	-------------	-----	--------------	----------------	---------------

A. Veterinaartõendid

1. Elusloomad (sh mesilased), embrüod, muna- rakud, sperma ja loomsed tooted					x	
2. Muud kui lõhelased ja muud veeloomad kui imetajad, sugurakud ja viljastatud munarakud	x				x	
3. Elus lõhelased, sugurakud ja viljastatud muna- rakud	x	x			x	
4. Looduslikud veelinnud		x				
5. Loomasööt	x				x	

B. Terviseohutuse sertifikaadid

1. Inimtoiduks ettenähtud liha ja linnuliha

a) Kodustatud, tehistingimustes peetavate ja looduslike kariloomade, lammaste, sigade, kitsede ja hobuslaste värskel liha ning tooted sellest ning kodustatud ja tehistingi- mustes peetavate kalkunite, partide, hanede ja pärkanade värskel liha ja tooted sellest						x
b) Maod	x		x			
c) Eespool nimetatud liikide värskel liha ja tooted sellest.			x			x

⁽¹⁾ Kõnealused lihatooted peavad olema värskest lihast, mis on tapetud USDA/FSIS vabatahtlike programmide alusel.

⁽²⁾ II jaotise toote loetelu ei tähenda seda, et sertifikaadid on ilmtingimata vajalikud võrdvääruseni jõutud kokkulepete osana. Sellised otsused tehakse üksiktoodete põhjal.

	DOC/ NMFS	DOI/ FWS	FDA	USDA/ AMS	USDA/ APHIS	USDA/ FSIS
<i>2. Munad</i>						
a) Koorega munad, kõvakskeedetud munad, etnilised munaroad ja munatooteid imiteerivad tooted			x	x		
b) Vedelad, külmutatud või kuivatatud muna- tooted						x
<i>3. Piim ja piimatooted</i>						
a) Või, juust, külmutatud magustoidud ja kuivatatud piimatooted			x	x		
b) Vedel piim			x			
<i>4. Mereannid</i>						
a) Kala ja kalatooted, sh kalaõli, roomajad (v.a maod), teod ja kahepaiksed	x		x			
b) Eluskalad (sh karbid ja molluskid)	x		x			

B. EUROOPA ÜHENDUS

Kontroll on jagatud liikmesriikide riiklike asutuste ja Euroopa Komisjoni vahel. Selles suhtes kohaldatakse järgmist:

- Ameerika Ühendriikidesse ekspordi tingimuste kohaselt vastutavad liikmesriigid tootmistingimuste ja -nõuete kontrolli eest, k.a kohustuslikud kontrollid, ning annavad välja terviseohutuse ja veterinaarsertifikaate kokkulepitud standardite ja nõuete kohta,
- Euroopa Komisjon vastutab üldise koordineerimise, kontrollisüsteemide kontrolli/auditi ning vajamineva seadusandliku tegevuse eest, et tagada Euroopa ühtse turu raames standardite ja nõuete ühtne kohaldamine.

III LISA

HAIGUSTE LOETELU, MILLE PUHUL TUNNUSTATAKSE PIIRKONDLIKKU VABADUST

Loomahaigused

Suu- ja sõrataud
Sigade vesikulaarhaigus
Väikemäletsejaliste katk
Kitsede kontagioosne pleuropneumoonia
Lammaste ja kitsede rõuged
Sigade aafrika katk
Sigade nakkav halvatus
Newcastle'i haigus
Ebamarutaud/Aujeszky haigus
Vesikulaarne stomatiit
Veiste katk
Veiste nakkav pleuropneumoonia
Lammaste katarraalne palavik
Hobuste aafrika katk
Sigade klassikaline katk:
Klassikaline lindude katk (lindude gripp)
Hobuste venetsueela entsefalomüeliit

Akvakultuurahaigused

Akvakultuurahaiguste loetelu arutavad lepinguosalised hiljem OIE rahvusvahelise akvakultuuri loomatervishoiueeskirja alusel.

IV LISA

TSOONIDEKS JA PIIRKONDADEKS JAOTAMINE

Lepinguosalised on ühiselt kindlaks määranud, et kooskõlas III lisaga loetletud haiguste osas võetakse piirkondadeks jaotamise otsused vastu järgmistel alustel. Mõlemad lepinguosalised tunnustavad neid piirkondadeks jagamise otsuseid, mis on vastu võetud kooskõlas käesolevas lisas sätestatud standardiga.

Loomahaigused

Asjaomase kavandatava loomade ja loomsete saaduste importimise riski hindamisel tuleb arvesse võtta kolme liiki tegureid.

- 1) Päritoluriski tegurid
- 2) Kaubariski tegurid
- 3) Sihtkohaga seotud riskitegurid

Päritoluriski tegurid

Haiguse sissetoomise ohu puhul on peamiselt määrav päritoluriigi staatus kõnealuse haiguse osas. Siiski tuleb haigusvabaks deklareerimine asendada tõhusate järelevalveprogrammidega.

Seetõttu on veterinaarse infrastruktuuri kvaliteet otsustava tähtsusega. Mingeid muid tegureid pole võimalik hinnata ilma veterinaaradministratsiooni kindlalt uskumata. Eriti otsustav on nende suutlikkus avastada ja tõrjuda haiguspuhanguid ning sätestada põhjendatud sertifitseerimine.

Haiguste avastamise suutlikkus sõltub teostatavast järelevalvest. Selline järelevalve võib olla aktiivne, passiivne või mõlemat.

Aktiivne järelevalve tähendab lõplikke meetmeid, mis on ette nähtud haiguste kindlaksmääramiseks, nagu näiteks korrapärased kliinilised kontrollid, tapaeelne ja tapajärgne kontroll, seroloogilised testid põllumajandusettevõttes või tapamajas, patoloogilise materjali suunamine laboratoorsetele analüüsidele, sentinell-loomad.

Passiivne järelevalve tähendab, et haigusest tuleb kohustuslikus korras teatada ning et loomade järelevalve tase peab olema piisavalt kõrge, et tagada kiire haiguse avastamine ja haiguskahtlusest teatamine. Samuti peaks olema olemas uurimis- ja töendamismehhanism ning seda, et tootjad ja veterinaararstid tunneksid hästi haigust ja selle sümptomeid.

Epidemioloogilist seiret võib täiendada vabatahtlike ja kohustuslike karja terviseprogrammidega, eriti sellistega, mis tagavad veterinaari korrapärase viibimise põllumajandusettevõttes.

Muud tegurid, mida tuleb arvesse võtta, on järgmised:

- haiguslugu,
- vaktsineerimise ajalugu,
- tsooni, tsoonist välja ja selle piirides toimuva liikumise kontroll,
- loomade identifitseerimine ja registreerimine,
- haiguse esinemine piirnevatel aladel,
- füüsilised tõkked erineva staatusega tsoonide vahel,
- ilmastikutingimused,
- puhvervööndite kasutamine (vaktsineerimisega või ilma),
- vektorite ja/või kollete olemasolu,
- aktiivse kontrolli ja haigustõrjeprogrammid (vajaduse korral),
- tapaeelne ja -järgne kontrollisüsteem.

Nende tegurite põhjal on võimalik tsoone määratleda.

Tsoonideks jaotamise poliitika eest vastutav asutus on parim tsoonide määratlemiseks ja säilitamiseks. Kui kõnealusel asutusel on kõrge usaldusväärsuse tase, võivad tema poolt vastuvõetud otsused olla aluseks kauplemisele.

Nõnda määratletud tsoonid võib jaotada riskikategooriatesse.

Võimalikud kategooriad on:

- madal/tähtsusetu risk,
- keskmine risk,
- kõrge risk,
- teadmata risk.

Sellise liigitamise puhul võib abiks olla riskihinnang, mis hõlmab näiteks elusloomi. Sel juhul saab iga kategooria, haiguse ja kauba jaoks diferentseeritud või koos kindlaks määrata imporditingimused.

Madal/tähtsusetu risk tähendab, et importida võib päritolutaगतise alusel.

Keskmine risk tähendab, et enne või pärast importimist võib nõuda teatavat kombinatsiooni sertifikaadist ja/või tagatis-test.

Kõrge risk tähendab seda, et importida võib ainult tingimustel, mis riski oluliselt vähendavad, näiteks lisatagatiste esitamine, kontrollimine või töötlemine/ravimine.

Teadmata risk osutab sellele, et importida võib ainult siis, kui kaup ise on väga madala riskiga, näiteks nahk, vill, või kõrge riski tingimuste alusel juhul, kui kaubaga seotud riskid seda nõuavad.

Kaubariski tegurid

Need hõlmavad:

- kas haigus levib kauba kaudu edasi?
- kas haigusetikitaja võib esineda kaubas, mis on saadud tervest ja/või kliiniliselt haigest loomast?
- kas nakatumise tõenäosust on võimalik vähendada, näiteks vaktsineerimise teel?
- kui tõenäoline on, et kaup on nakkusega kokku puutunud?
- kas kaup on saadud viisil, mis vähendab riski, näiteks konditustamise teel?
- kas kaupa on töödeldud selliselt, et see inaktiveerib haigusetikitaja?

Riski vähendavad asjakohased katsed ja karantiin.

Sihtkohaga seotud riskitegurid

- haiguskahtlusega loomad,
- vektorite olemasolu,
- võimalik vektorivaba ajavahemik,
- ennetusabinõud, näiteks toidujäätmete söötmise ja loomsete jäätmete ümbertöötlemise eeskirjad,
- toote otstarbekohane kasutamine, näiteks ainult lemmikloomatoidu või inimtoiduna.

Kõnealused tegurid esinevad importivas riigis või on importiva riigi kontrolli all ning osa neist on võimalik kauplemise hõlbustamiseks muuta. Imporditingimusi on võimalik rangemaks muuta, näiteks loomad pannakse kuni haiguse peiteaja möödumiseni teatud vektorist vabasse piirkonda selle ajani, kuni peiteaeg on läbi või kuni kanaliseerimissüsteemide paigaldamiseni.

Sihtkoha riskifaktorit tuleb arvesse võtta ka nakatunud riigis seoses ohuga, mis tekib liikumistel selle territooriumi nakatunud osadest haigusvabadesse piirkondadesse.

Akvakultuurahaigused

Kuni käesolevasse lisasse võetavate erisätete väljatöötamiseni on akvakultuurahaiguste puhul piirkondadeks jaotamise otsuste aluseks OIE rahvusvaheline akvakultuuri tervishoiu eeskiri.

V LISA

SANITAARMEETMETE TUNNUSTAMINE

Järgnevat sõnastikku kohaldatakse V lisas:

Jah 1	Importiv lepinguosaline nõustub sellega, et eksportiva lepinguosalise meetmed saavutavad importiva lepinguosalise sanitaarkaitse vajaliku taseme.
Jah 2	Importiv lepinguosaline nõustub sellega, et eksportiva lepinguosalise meetmed vastavad importiva lepinguosalise sanitaarkaitse vajalikule tasemele kindlaksmääratud eritingimuste korral.
Jah 3	Võrdväärsus kokkulepitud põhimõttes, kui menetlused on rahuldavalt läbi viidud. Kuni täideviimiseni toimub kauplemine sätestatud eritingimuste alusel.
NE	Ei ole hinnatud. Kauplemine toimub importiva lepinguosalise nõudmistele vastavuse alusel.
E	Hindamine pooleli. Kauplemine toimub importiva lepinguosalise nõudmistele vastavuse alusel.
AI	Klassikaline lindude katk
ASF	Sigade aafrika katk
BSE	Veiste spongiosne entsefalopaatia
CEM	Hobuste nakkav metriit
CFR	Föderaaleeskirjade koodeks (<i>Code of Federal Regulations</i>)
CSF	Sigade katk
EBL	Veiste enzootiline leukoos
EÜ	Euroopa Ühendus
EPIA	Munatoodete kontrolli seadus (<i>Egg Products Inspection Act</i>)
FFDCA	Föderaalne toidu-, ravimi- ja kosmeetikatoodete seadus (<i>Federal Food, Drug and Cosmetics Act</i>)
FIFRA	Föderaalne insektitsiidide, fungitsiidide ja rodentitsiidide seadus (<i>Federal Insecticide, Fungicide and Rodenticide Act</i>)
FMD	Suu- ja sõrataud
IBR	Veiste infektsioosne rinotrahheiit
ND	Newcastle'i haigus
OIE	Rahvusvaheline episootiaamet
PHSA	Tervishoiuteenuste seadus (<i>Public Health Service Act</i>)
PM	Post mortem
ScVC	Veterinaaria teaduskomitee
SVD	Sigade vesikulaarhaigus
TB	Veiste tuberkuloos
TME	Naaritsate transmissiivne entsefalopaatia
TSE	Transmissiivne spongiosne entsefalopaatia
USA	Ameerika Ühendriigid
WTO	Maaailma Kaubandusorganisatsioon

— kaup — liigid — loomatervishoid/rahvatervis	Euroopa Ühenduse eksport Ameerika Ühendriikidesse					Ameerika Ühendriikide eksport Euroopa Ühendusse				
	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused
	EÜ standardid	USA standardid				USA standardid	EÜ standardid			

1. Elusloomad

Loomade tervishoid										
— hobuslased	90/426 B ja C lisad	9 CFR 92	E		<p>EÜ peab esitama igale EÜ laboratooriumile katsemetodid, kasutatavad anti-geenid/reaktiivid, audiitor- ja kvaliteedikontrolliprogrammi, väliskontrolli- ja laboratooriumite tunnustamise programmi.</p> <p>EÜ ja USA määratud laboratooriumite vahelised võrdluskatsed ja proovide vahetamine hobuste nakkava metriidi, malleuse, kargtaudi, piroplasmooosi, hobuste nakkava kehvveresuse ja hobuste viirusarteriidi korral viiakse läbi kolme kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumisest.</p> <p>USA peab kaaluma tulemuste põhjal impordijärgse karantiini nõude tühistamist viie kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumisest.</p> <p>USA peab hindama EÜ taotlust kargtaudi ja malleuse haigusseisundi kohta kolme kuu jooksul selle esitamiseks.</p>	9 CFR 71,	90/426 92/260 93/195 93/196 93/197 94/467	E		<p>USA peab kaaluma hobuste identifitseerimist passi alusel alates 31.12.1997.</p> <p>EÜ peab kaaluma alalisele impordile eelneva isoleerimisnõude vesikulaarse stomatiidi puhangu kohta tühistamist kuue kuu jooksul lõpparuande esitamisest.</p>

— kaup — liigid — loomatervishoid/rahva- tervis	Euroopa Ühenduse eksport Ameerika Ühendriikidesse					Ameerika Ühendriikide eksport Euroopa Ühendusse				
	Kaubandustingimused		Võrd- väärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused	Kaubandustingimused		Võrd- väärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused
	EÜ standardid	USA standardid				USA standardid	EÜ standardid			
					USA peab uuesti läbi vaatama hobuste nakkava metriidi ja piroplasmoosi nõuded kolme kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumisest.					
— veised	64/432 72/462 90/425	9 CFR 92	E		USA peab uuesti läbi vaatama BSE seisundi kõrge ja madala esinemise taseme korral. USA peab looma üldtingimused Euroopa Ühendusele.	9 CFR 71, 72, 73, 77, 78, 80, 91	72/462	E		EÜ peab uuesti läbi vaatama USA toimiku lammaste katarraalse palaviku kohta. USA peab esitama Euroopa Ühendusele uuesti läbivaatamiseks RB51 brutselloosivaktiini üksikasjad. EÜ peab looma tingimused Ameerika Ühendriikidele.
— lambad/kitsed	91/68	9 CFR 92	E		USA peab looma üldtingimused Euroopa Ühendusele.	9 CFR 54, 71, 79, 77	91/68 97/231	E		EÜ peab uuesti läbi vaatama USA toimiku lammaste katarraalse palaviku kohta. USA peab esitama skreipi programmi pärast lõpliku ülevaatuse lõpuleviimist. EÜ peab avaldama arvamust. EÜ peab looma tingimused Ameerika Ühendriikidele.
— sead	64/432 72/462 90/425	9 CFR 92	E		USA peab looma üldtingimused Euroopa Ühendusele.	9 CFR 71, 76, 77, 78, 85	72/462	E		EÜ peab looma tingimused Ameerika Ühendriikidele.
— koerad ja kassid	92/65	9 CFR 92	NE				92/65	NE		
— "balai" loomad	92/65	9 CFR 92	NE				92/65	NE		

2. Eluskodulinnud ja haudemunad

Loomade tervishoid									
	90/539 93/342	9 CFR 92	E		USA peab looma üldtingimused.	9 CFR 71, 82, 145, 147	90/539 93/432 96/482 96/483	E	

3. Sperma

Loomade tervishoid									
— veised	88/407	9 CFR 98	E		USA peab looma üldtingimused Euroopa Ühendusele.	9 CFR 71, 77, 78	88/407 94/577	E	EÜ peab looma tingimused, mis lubavad kasutada uut ELISA testi-komplekti lammaste katarraalse palaviku korral. EÜ peab kaaluma liikumise lubamist kahe kolmanda riigi heakskiidetud keskuste vahel.
— lambad/kitsed	92/65	9 CFR 98	E		USA peab looma üldtingimused Euroopa Ühendusele.	9 CFR 71, 79	Direktiiv 92/65	NE	
— sead	90/429	9 CFR 98	E		USA peab looma üldtingimused Euroopa Ühendusele.	9 CFR 71, 78, 85	90/429 93/199	E	EÜ peab tutvuma USA taotlusega, et sigade katku katseid ei nõutaks haigusvabade riikide keskustesse sisenemisel või sealt väljumisel.
— koerad	92/65	9 CFR 98	NE				92/65	NE	
— kassid	92/65		NE				92/65	NE	

— kaup — liigid — loomatervishoid/rahvatervis	Euroopa Ühenduse eksport Ameerika Ühendriikidesse					Ameerika Ühendriikide eksport Euroopa Ühendusse				
	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused
	EÜ standardid	USA standardid				USA standardid	EÜ standardid			

4. Hobuslaste paljundusmaterjal

Loomade tervishoid										
— sperma	92/65 95/307	9 CFR 98	NE			9 CFR 71, 75	92/65 96/539	NE		
— munarakud	92/65 95/294	9 CFR 98	NE			9 CFR 71, 75	92/65 96/540	NE		
— embrüod	92/65 95/294	9 CFR 98	NE			9 CFR 71, 75	92/65 96/540	NE		

5. Embrüod

Loomade tervishoid										
— veised	89/556	9 CFR 98	E		USA peab looma üldtingimused Euroopa Ühendusele. USA peab uuesti läbi vaatama BSEga nakatunud riikidest impordi peatamise.	9 CFR 71, 77, 78	89/556 92/471	E		
— lambad/kitsed	92/65	9 CFR 98	NE				92/65	NE		

6. Värske liha

Loomade tervishoid										
— mäletsejalised	64/432 72/461 72/462	9 CFR 94	Jah 2	BSEga nakatunud riikide veiste lisatõendid.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta.	9 CFR 53 (eksootilise haiguse puhangu korral)	72/462 82/426	Jah 2	Kolmekuuline viibimine. Brutselloosivaba lammaste ja kitsede ruum.	

— hobuslased	64/432 72/461 72/462	9 CFR 94	Jah 1			9 CFR 53	72/462 82/426	Jah 2	Kolmekuuline viibimine.	
— sead	64/432 72/461 72/462	9 CFR 94	Jah 1			9 CFR 53	72/462 82/426	Jah 2	Kolmekuuline viibimine. Brutselloosivaba ruum.	
Rahvatervis										
Mäletsejalised ⁸ Hobuslased Sead Lambad Kitsed	64/433 96/22 96/23	9 CFR 301–381, 416, 417	Jah 3	Vastavalt joonealuses märkuses 7 loetletud ettevõtted ja joonealuse märkuse 1 asjakohaste sätete täitmine.	Võrdväarsus (Jah 2) antakse pärast seda, kui USA on lõpule viinud veterinaarsete kohaletoiimtamissüsteemide kontrolli. Käesolev protsess viiakse lõpule 12 kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumisest.	9 CFR	72/462 93/158 96/22 96/23	Jah 3	Vastavalt joonealuses märkuses 7 loetletud ettevõtted ja joonealuste märkuste 2, 3, 4 ja 5 asjakohaste sätete täitmine.	EÜ peab hindama USA jääkide programmi ja USA esitatud lisateavet, et kindlaks määrata, kas see vastab EÜ kaitsetasemele. Kõnealune hindamine viiakse lõpule kuue kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumisest. EÜ peab hindama USA veestandardeid, et kindlaks määrata, kas need vastavad EÜ kaitsetasemele. Kõnealune hindamine viiakse lõpule kuue kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumisest. EÜ hindab USA taotlust, juhul kui see esitatakse, vajaduse kohta jätkuvate trihhiinikatsete tegemiseks hobuselihale.

— kaup — liigid — loomatervishoid/rahvatervis	Euroopa Ühenduse eksport Ameerika Ühendriikidesse					Ameerika Ühendriikide eksport Euroopa Ühendusse				
	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused
	EÜ standardid	USA standardid				USA standardid	EÜ standardid			
										<p>Joonealuse märkuse 5 punkti e kohta – seasüdame intsisiooni järel tehtud kontrolli tulemusi hinnatakse ühiselt 12 kuu jooksul, et määrata, kas tuleb teha muudatusi joonealuse märkuse 5 punkti e.</p> <p>Võrdväärsus (Jah 2) antakse pärast seda, kui EÜ on lõpule viinud teatavate tingimuste rakendamise kontrolli. Kõnealune protsess viiakse lõpule 12 kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumist.</p>

7. Kodulinnuliha

Loomade tervishoid	91/494 94/438	9 CFR 94	Jah 1			9 CFR 53	91/494 93/342 94/984	Jah 1		
Rahvatervis	71/118 96/22 96/23	9 CFR 381	Jah 3	Vastavalt joonealuses märkuses 7 loetletud ettevõtted ja joonealuse märkuse 1 asjakohaste sätete täitmine. Ametlike kontrollijate poolt tehtud tapajärgne kontroll.	Võrdväärsus (Jah 2) antakse pärast seda, kui USA on lõpule viinud veterinaarsete kohtaletoimetamissüsteemide kontrolli. Kõnealune protsess viiakse lõpule 12 kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumisest.	9 CFR	71/118 96/22 96/23 96/712	Jah 3	Vastavalt joonealuses märkuses 7 loetletud ettevõtted ja joonealuste märkuste 2, 3, 4 ja 6 asjakohaste sätete täitmine.	EÜ peab hindama USA jääkide programmi ja USA esitatud lisateavet, et kindlaks määrata, kas see vastab EÜ kaitsetasemele. Kõnealune hindamine viiakse lõpule kuue kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumisest.

										<p>EÜ peab hindama USA veestandardeid, et kindlaks määrata, kas need vastavad EÜ kaitsetasemele. Kõnealune hindamine viiakse lõpule kuue kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumisest.</p> <p>EÜ peab tegema teadusliku ülevaate mikroobivastaste tehnikate kasutamisest ja eelkõige TSP ja/või orgaaniliste hapete kasutamisest koostöös USA teadlastega. Teaduslik ülevaade lõpetatakse võimalikult kiiresti.</p> <p>Võrdväärsus (Jah 2) antakse pärast seda, kui EÜ on lõpetanud teatavate tingimuste kohaldamise kontrolli. Kõnealune protsess viiakse lõpule 12 kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumist.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

8. Lihatooted

Loomade tervishoid										
— punane liha (mäletsejalised/hobuslased)	64/432 72/461 72/462 80/215	9 CFR 94	Jah 2	BSEga nakatunud riikide veiste lisatõendid.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta.	9 CFR 53	72/462 97/221	Jah 2	Saadud lihast, mis vastab punktis 6 toodud tingimustele (värske liha)	

— kaup — liigid — loomatervishoid/rahvatervis	Euroopa Ühenduse eksport Ameerika Ühendriikidesse					Ameerika Ühendriikide eksport Euroopa Ühendusse				
	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused
	EÜ standardid	USA standardid				USA standardid	EÜ standardid			
— sead	64/432 72/461 72/462 80/215	9 CFR 94	Jah 1			9 CFR 53	72/462 97/221	Jah 2	Saadud lihast, mis vastab punktis 6 toodud tingimustele (värsket liha)	
— kodulinnuliha	92/118 72/462 80/215 94/438	9 CFR 94	Jah 1			9 CFR 53	97/221	Jah 2	Saadud lihast, mis vastab punktis 7 toodud tingimustele (kodulinnuliha)	
— looduslikud ja tehistingimustes peetavad ulukid	92/495 92/45	9 CFR 94	Jah 2	BSEga nakatunud riikide veiste lisatõendid.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta.		92/495 92/45 97/221	NE		
Rahvatervis										
Mäletsejalised ⁸ Hobuslased Sead Kodulinnud	77/99 96/22 96/23	CFR 301–335, 354,	Jah 3	Ettevõtted, mis on loetletud joonealuses märkuses 7 ja mis vastavad joonealuse märkuse 1 asjakohastele sätetele.	Võrdväärsus (Jah 2) antakse pärast seda, kui USA on lõpule viinud veterinaarsete kohaletoiimetamiissüsteemide kontrollimise. Kõnealune protsess viiakse lõpule 12 kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumisest.	9 CFR	72/462 77/99 92/118 96/22 96/23	Jah 3	Saadud lihast, mis vastab punktis 6 (värsket liha) ja/või punktis 7 (kodulinnuliha) toodud tingimustele. Ettevõtted, mis on loetletud joonealuses märkuses 7 ja mis vastavad joonealuste märkuste 2, 3 ja 4 asjakohastele sätetele.	EÜ peab hindama USA jääkide programmi ja USA esitatud lisateavet, et kindlaks määrata, kas see vastab EÜ kaitsetasemele. Kõnealune hindamine viiakse lõpule kuue kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumisest.

										<p>EÜ peab hindama USA veestandardeid, et kindlaks määrata, kas need vastavad EÜ kaitsetasemele. Kõnealune hindamine viiakse lõpule kuue kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumisest.</p> <p>Võrdväärsus antakse pärast seda, kui EÜ on lõpule viinud teatavate tingimuste kohaldamise kontrolli. Kõnealune protsess viiakse lõpule 12 kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumist.</p>
Looduslikud ulukid ^s Tehistingimustes peetavad ulukid ^s	77/99 96/22 96/23	FFDCA, FIFRA, PHSA 21 CFR 70– 82, 101, 109, 110.3– 110.93, 113, 114, 170–189, 510–529, 556 40 CFR 180, 185	NE	Olemasolevad kaubandustingimused.		FFDCA, FIFRA, PHSA 21 CFR 70– 82, 101, 109, 110.3– 110.93, 113, 114, 170–189, 510–529, 556 40 CFR 180, 185	77/99 92/118 96/22 96/23	NE		

9. Tehistingimustes peetavate ulukite liha

Loomade tervishoid										
— —hirded — küülikud	72/461 92/118 91/495	9 CFR 94	Jah 2 Jah 1	BSEga nakatunud riikide lisatõendid.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta.		92/118 91/495 97/219	NE		
— sead	72/461 92/118 91/495	9 CFR 94	Jah 1				92/118	NE		

— kaup — liigid — loomatervishoid/rahvatervis	Euroopa Ühenduse eksport Ameerika Ühendriikidesse					Ameerika Ühendriikide eksport Euroopa Ühendusse				
	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused
	EÜ standardid	USA standardid				USA standardid	EÜ standardid			
— tehistingimustes peetavad jahilinnud	92/118 72/462 80/215 94/438	9 CFR 94	Jah 1			9 CFR 94	92/118 97/219	NE		
Rahvatervis										
Vt joonealune märkus 8 mäletsejaliste kohta	91/495 96/22 96/23 97/219	FFDCA, FIFRA, PHS A 21 CFR 70–82, 101, 109, 110.3–110.93, 113, 170–189, 510–529, 556 40 CFR 180, 185 9 CFR 301–335, 352, 354	NE	Olemasolevad kaubandustingimused.		FFDCA, FIFRA, PHS A 21 CFR 70–82, 101, 109, 110.3–110.93, 113, 170–189, 510–529, 556 40 CFR 180, 185 9 CFR 301–335, 352, 354	91/495 96/22 96/23 97/219	NE		

10. Jahiulukiliha

Loomade tervishoid										
— —hirved — küülikud	92/45	9 CFR 94	E				92/45 97/218	NE		
— sead	92/45	9 CFR 94	E				92/45 97/220	NE		
— tehistingimustes peetavad jahilinnud	92/45	9 CFR 94	E				92/45 97/218	NE		

Rahvatervis										
Vt joonealune märkus 8 mäletsejaliste kohta	92/45 96/22 96/23 97/218 97/220	FFDCA, FIFRA, PHSA 21 CFR 70– 82, 101, 109, 110.3– 110.93, 170–189, 510–529, 556 9 CFR 301–335 40 CFR 180, 185	NE	Olemasolevad kaubandustingimused.		FFDCA, FIFRA, PHSA 21 CFR 70– 82, 101, 109, 110.3– 110.93, 170–189, 510–529, 556 9 CFR 301– 335 40 CFR 180, 185	92/45 96/22 96/23 97/218 97/220	NE		

11. Inimtoiduks ettenähtud kalatooted

Loomade tervishoid										
— kala/kalandustooted	91/67	USDI & 50. jaotis	NE			USDI & 50. jaotis	91/67	NE		EÜ peab hindama võimalikke uusi USA standardeid.
— kahepoolmelised limused/koorikloomad (v.a elusad)	91/67	USDI & 50. jaotis	NE			USDI & 50. jaotis	91/67	NE		
Rahvatervis										
— kala/kalandustooted	91/493 96/22 96/23	21 CFR 123, 1240 FFDCA, FIFRA, PHSA, 21 CFR 70– 82, 180, 110.3– 110.93, 113, 114, 123, 172– 193, 1240	Jah 3	Madala happesusega toidukonservi nõuded.	USA peab näitama üksikjalikult, kuidas EÜ võrdväärusnõuet madala happesusega toidukonservide suhtes tuleb arvesse võtta. EÜ peab edastama: 1) asjakohase informatsiooni ja dokumendid audiitor- ja kontrolliprotseduuride rakendamise kohta liikmesriikides ja 2) informatsiooni HACCP süsteemide kohaldamise kohta liikmesriikides.	21 CFR 123, 1240 FFDCA, FIFRA, PHSA, 21 CFR 70– 82, 180, 110.3– 110.93, 113, 114, 123, 172– 193, 1240	91/493 95/ 32896/22 96/23	Jah 3	95/328	USA peab informeerima Euroopa Ühendust, kui ta on valmis läbi vaatama mereande käsitleva HACCP määruse rakendamist. EÜ peab tegema ülevaate, mis vajaduse korral hõlmab USA poolt esitatud informatsiooni ja dokumentide audiitor- ja kontrolliprotseduuride rakendamise kohta läbivaatamist. USA süsteemi kohapealne kontroll tuleb teostada kuue kuu jooksul USA taotluse esitamisel.

— kaup — liigid — loomatervishoid/rahva- tervis	Euroopa Ühenduse eksport Ameerika Ühendriikidesse					Ameerika Ühendriikide eksport Euroopa Ühendusse				
	Kaubandustingimused		Võrd- väärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused	Kaubandustingimused		Võrd- väärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused
	EÜ standardid	USA standardid				USA standardid	EÜ standardid			
					<p>USA peab läbi viima EÜ süsteemi kohapealse kontrolli (sh peab ta külastama EÜ keskasutusi ja vaatlema liikmesriikide auditeerimisi komisjoni poolt).</p> <p>USA peab ära märkima tähtsad probleemid, mis järgnevad eespool nimetatud tegevustele.</p> <p>Kohapealse kontrolli tulemusi tuleb arutada Euroopa Ühendusega. Kui kohapealne kontroll on rahuldav, tuleb määratleda võrdväärsus ja teostada vajalikud toimingud.</p>	NMFS Vaba- tahtlik HACCP- põhine prog- ramm, 50 CFR 260		Jah 1		<p>EÜ peab ära märkima tähtsad probleemid, mis järgnevad eespool nimetatud tegevustele 45 päeva jooksul kohapealsest kontrollist.</p> <p>Kohapealse kontrolli tulemusi tuleb arutada Euroopa Ühendusega. Kui kohapealne kontroll on rahuldav, tuleb määratleda võrdväärsus ja teostada vajalikud toimingud.</p> <p>“Asutuste” hulka ei kuulu “vahendajad või kaupmehed”.</p>
— kahepoolmelised limused/koori- kloomad (v.a elusad)	91/492	<i>National shellfish sanitation programme</i> (riiklik karploomade sanitaarprogramm)	Jah 3	Olemaolevad kaubandustingimused.	EÜ peab esitama algandmed, mida kasutatakse liha/veekontrolli teaduslikuks hindamiseks. USA peab reageerima teadusliku hindamise tulemustele 90 päeva jooksul algandmete laekumisest.	<i>National shellfish sanitation programme</i> (riiklik koorikloomade sanitaarprogramm).	91/492	Jah ³	Olemaolevad kaubandustingimused.	<p>Liha- ja veekontrolli ühine võrdlus tootmispiirkonna klassifitseerimiseks.</p> <p>USA peab informeerima Euroopa Ühendust, kui ta on valmis läbi vaatama mereande käsitleva HACCP määruse rakendamist.</p>

				<p>EÜ peab edastama: 1) asjakohase informatsiooni ja dokumendid audiitor- ja kontrolliprotseduuride rakendamise kohta liikmesriikides ja 2) informatsiooni HACCP süsteemide kohaldamise kohta liikmesriikides.</p> <p>USA peab läbi viima EÜ süsteemi kohapealse kontrolli (sh peab ta külastama EÜ keskasutusi ja vaatlema liikmesriikide auditeerimisi komisjoni poolt).</p> <p>USA peab ära märkima tähtsad probleemid, mis järgnevad eespool nimetatud tegevustele.</p> <p>Kohapealse kontrolli tulemust tuleb arutada Euroopa Ühendusega. Kui kohapealne kontroll on rahuldav, tuleb määratleda võrdväarsus ja teostada vajalikud toimingud.</p>				<p>EÜ peab tegema ülevaate, mis vajaduse korral hõlmab USA poolt esitatud informatsiooni ja dokumentide audiitor- ja kontrolliprotseduuride rakendamise kohta läbivaatamist. USA süsteemi kohapealne kontroll tuleb teostada kuue kuu jooksul USA taotluse esitamisest.</p> <p>EÜ peab ära märkima tähtsad probleemid, mis järgnevad eespool nimetatud tegevustele 45 päeva jooksul kohapealsest kontrollist.</p> <p>Kohapealse kontrolli tulemust tuleb arutada Euroopa Ühendusega. Kui kohapealne kontroll on rahuldav, tuleb määratleda võrdväarsus ja teostada vajalikud toimingud.</p> <p>“Asutuste” hulka ei kuulu “vahendajad või kaupmehed”.</p>	
— akvakultuurloomad ja akvakultuuritooted	91/493 96/22 96/23	National shellfish sanitation programme (riiklik koorikloomade sanitaarprogramm), FFDCA, FIFRA, PHSA, 21 CFR 110.3–110.93, 123, 1240, DVM	NE		National shellfish sanitation programme (riiklik koorikloomade sanitaarprogramm), FFDCA, FIFRA, PHSA, 21 CFR 110.3–110.93, 123, 1240, DVM	91/493 96/22 96/23	NE		

— kaup — liigid — loomatervishoid/rahvatervis	Euroopa Ühenduse eksport Ameerika Ühendriikidesse					Ameerika Ühendriikide eksport Euroopa Ühendusse				
	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused
	EÜ standardid	USA standardid				USA standardid	EÜ standardid			

12. Eluskala/elusad karploomad ja sugurakud

Loomade tervishoid	191/67		NE				91/67	NE		
--------------------	--------	--	----	--	--	--	-------	----	--	--

13. Piim ja piimapõhised tooted, mis on ette nähtud inimtoiduks

Loomade tervishoid										
— kariloomad, sealhulgas pühvlid — lambad — kitsed	64/432 92/46	9 CFR 94	Jah 2	UHT töend suu- ja sõrataudiga nakatunud piirkondadele.	USA peab uuesti läbi vaatama, kas topeltpastöriseerimine on aktsepteeritav.	9 CFR 77, 78	92/46 95/343	Jah 2	Tuberkuloosi- ja brutsellanõuded kuumtöötlemata piimale.	EÜ peab uuesti läbi vaatama USA tuberkuloosi- ja brutsellaprogrammid.
Rahvatervis										
— kõrgkuumutatud piim/steriliseeritud piim	92/46 94/71 95/340 95/342 96/22 96/23 97/115 91/180 92/608 92/118 96/90	FFDCA, FIFRA, PHSA 21 CFR 70–82, 108, 110.3–110.93, 113, 131, 133, 135, 172, 184, 510–520, 556, 1210, 1240 40 CFR 180, 185	Jah 3	Olemasolevad kaubandustingimused.	USA peab uuesti läbi vaatama importpiima seaduse (<i>Import Milk Act</i>). USA peab näitama üksikjalikut, kuidas EÜ võrdväärsusnõuet madala happesusega toidukonservide suhtes tuleb arvesse võtta. Tuleb lõpetada ühishinnang laboratooriumitele.	FFDCA, FIFRA, PHSA 21 CFR 70–82, 108, 110.3–110.93, 113, 131, 133, 135, 172, 184, 510–520, 556, 1210, 1240 40 CFR 180, 185	92/46 94/71 95/340 95/342 95/343 96/22 96/23 97/115 91/180 92/608 92/118 96/90	Jah 3	EÜ nõuded keharakkude ja bakterite arvule. Tõendamine 95/343 kohaselt.	USA peab kaaluma HACCP süsteemi kasutuselevõtmist piimasaaduste valdkonnas. Tuleb lõpetada ühishinnang laboratooriumitele. Tuleb jätkata arutelusid keharakkude ja bakterite arvu kohta.

		Pasteurised milk Ordinance for grade A products ja sellega seotud dokumendid.			<p>EÜ peab edastama asjakohase informatsiooni ja dokumendid audiitor- ja kontrolliprotseduuride rakendamise kohta liikmesriikides. USA peab uuesti läbi vaatama edastatud informatsiooni ja teostama EÜ süsteemi kohapealse kontrolli.</p> <p>Kohapealse kontrolli tulemusi tuleb arutada Euroopa Ühendusega. Kui kohapealne kontroll on rahuldav, tuleb määratleda võrdvärsus ja teostada vajalikud toimingud.</p> <p>USA näitab üksikasjalikult, kuidas EÜ A-klassi võrdvärsuse nõuet arvesse võetakse, ja võimaldab seejärel selliseid tooteid ekspordida Ameerika Ühendriikidesse.</p>					<p>USA peab edastama asjakohase informatsiooni ja dokumendid audiitor- ja kontrolliprotseduuride rakendamise kohta. EÜ peab uuesti läbi vaatama edastatud informatsiooni ja teostama USA süsteemi kohapealse kontrolli.</p> <p>Kohapealse kontrolli tulemusi tuleb arutada Ameerika Ühendriikidega. Kui kohapealne kontroll on rahuldav, tuleb määratleda võrdvärsus ja teostada vajalikud toimingud.</p>
— pastöriseeritud tooted	92/46 94/71 95/340 95/342 96/22 96/23 97/115 91/180 92/608 92/118 96/90	FFDCA, FIFRA, PHSA 21 CFR 70–82, 108, 110.3–110.93, 113, 131, 133, 135, 172, 184, 510–520, 556, 1210, 1240 40 CFR 180, 185	Jah 3	Olemaolevad kaubandustingimused. E. coli nõue (juustudele)	<p>USA peab uuesti läbi vaatama importpiima seaduse (<i>Import Milk Act</i>).</p> <p>Tuleb jätkata valmistoodetes E. coli baktereid käsitlevate nõuete arutelusid.</p> <p>Tuleb lõpetada ühishinnang laboratooriumitele.</p>	FFDCA, FIFRA, PHSA 21 CFR 70–82, 108, 110.3–110.93, 113, 131, 133, 135, 172, 184, 510–520, 556, 1210, 1240 40 CFR 180, 185	92/46 94/71 95/340 95/342 95/343 96/22 96/23 97/115 91/180 92/608 92/118 96/90	Jah 3	EÜ nõuded keharakkude ja bakterite arvule. Tõendamine 95/343 kohaselt.	<p>USA peab kaaluma HACCP süsteemi kasutuselevõtmist piimasaaduste valdkonnas.</p> <p>Tuleb lõpetada ühishinnang laboratooriumitele.</p> <p>Tuleb jätkata keharakkude ja bakterite arvu käsitlevaid arutelusid.</p> <p>USA peab edastama asjakohase informatsiooni ja dokumendid audiitor- ja kontrolliprotseduuride rakendamise kohta.</p>

— kaup — liigid — loomatervishoid/rahva- tervis	Euroopa Ühenduse eksport Ameerika Ühendriikidesse					Ameerika Ühendriikide eksport Euroopa Ühendusse				
	Kaubandustingimused		Võrd- väärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused	Kaubandustingimused		Võrd- väärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused
	EÜ standardid	USA standardid				USA standardid	EÜ standardid			
		Pasteurised milk Ordinance for grade A products ja sellega seotud dokumendid.			<p>EÜ peab edastama asjakohase informatsiooni ja dokumendid audiitor- ja kontrolliprotseduuride rakendamise kohta liikmesriikides.</p> <p>USA peab uuesti läbi vaatama edastatud informatsiooni ja teostama EÜ süsteemi kohapealse kontrolli.</p> <p>Kohapealse kontrolli tulemusi tuleb arutada Euroopa Ühendusega. Kui kohapealne kontroll on rahuldav, tuleb määratleda võrdväärsus ja teostada vajalikud toimingud.</p>				<p>EÜ peab uuesti läbi vaatama edastatud informatsiooni ja teostama USA süsteemi kohapealse kontrolli.</p> <p>Kohapealse kontrolli tulemusi tuleb arutada Ameerika Ühendriikidega. Kui kohapealne kontroll on rahuldav, tuleb määratleda võrdväärsus ja teostada vajalikud toimingud.</p>	
					USA peab näitama üksikajalikult, kuidas EÜ A-klassi võrdväärset nõuet arvesse võetakse, ja võimaldama seejärel selliseid tooteid eksportida Ameerika Ühendriikidesse.	Pasteurised milk Ordinance for grade A products ja sellega seotud dokumendid.				

<p>— pastöriseerimata piim (toorpiim või termiseeritud piim)</p>	<p>92/46 94/71 95/340 95/342 97/115 91/180 92/608 92/118 96/22 96/23 96/90</p>	<p>FFDCA, FIFRA, PHSA 21 CFR 70– 82, 108, 110, 113, 133, 172, 184, 185, 510–520, 556, 1240 40 CFR 180</p>	<p>Jah 3</p>	<p>Vastavus <i>E. coli</i> nõudele (juustudele)</p>	<p>Tuleb jätkata valmistoodetes <i>E. coli</i> baktereid käsitlevate nõuete arutelusid.</p> <p>Tuleb lõpetada ühishinnang laboratooriumitele.</p> <p>EÜ peab edastama asjakohase informatsiooni ja dokumendid audiitor- ja kontrolliprotseduuride rakendamise kohta liikmesriikides.</p> <p>USA peab uuesti läbi vaatama edastatud info ja teostama kohapealse EÜ süsteemi kontrolli. Kohapealse kontrolli tulemusi tuleb arutada Euroopa Ühendusega. Kui kohapealne kontroll on rahuldav, tuleb määratleda võrdväarsus ja teostada vajalikud toimingud.</p>	<p>FFDCA, FIFRA, PHSA 21 CFR 70– 82, 108, 110, 113, 133, 172, 184, 185, 510–520, 556, 1240 40 CFR 180</p>	<p>92/46 94/71 95/340 95/342 95/343 97/115 91/180 92/608 92/118 96/22 96/23 96/90</p>	<p>Jah 3</p>	<p>Vastavus EÜ keharakkude ja bakterite arvu nõudele. Töendamine 95/343 kohaselt.</p>	<p>USA peab kaaluma HACCP süsteemi kasutuselevõtmist piimasaaduste valdkonnas.</p> <p>Tuleb lõpetada ühishinnang laboratooriumitele.</p> <p>Tuleb jätkata keharakkude ja bakterite arvu käsitlevaid arutelusid.</p> <p>USA peab edastama asjakohase informatsiooni ja dokumendid audiitor- ja kontrolliprotseduuride rakendamise kohta.</p> <p>EÜ peab uuesti läbi vaatama edastatud informatsiooni ja teostama USA süsteemi kohapealse kontrolli.</p> <p>Kohapealse kontrolli tulemusi tuleb arutada Ameerika Ühendriikidega. Kui kohapealne kontroll on rahuldav, tuleb määratleda võrdväarsus ja teostada vajalikud toimingud.</p>
				<p>Tuleb ära keelata tooted, mis ei ole laagerdunud üle 60 päeva temperatuuril üle 35 °C (+2 °C).</p>	<p>USA peab uuesti läbi vaatama EÜ poolt esitatud toimiku juustu kohta, mis pole laagerdunud üle 60 päeva ning võimaldama seega kõnealuse juustu eksportimist Ameerika Ühendriikidesse.</p>					

— kaup — liigid — loomatervishoid/rahvatervis	Euroopa Ühenduse eksport Ameerika Ühendriikidesse					Ameerika Ühendriikide eksport Euroopa Ühendusse				
	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused
	EÜ standardid	USA standardid				USA standardid	EÜ standardid			

14. Piim ja piimatooted, mis ei ole ette nähtud inimtoiduks

Loomade tervishoid										
— kariloomad, sealhulgas pühvlid — lambad — kitsed Kõik pastöriseeritud või kõrgekuumutatud või steriliseeritud	92/118 64/432	9 CFR 94.16	Jah 2	Suu- ja sõrataudivabade riikide/piirkondade puhul on nõutav päritolusertifikaat. Suu- ja sõrataudiga nakatunud piirkondadelt nõutakse UHT-tõendit.	USA peab kontrollima, kas suu- ja sõrataudiga nakatunud piirkondadest pärit toodete topelpastöriseerimine on aktsepteeritav.	9 CFR 77, 78	92/118 95/341	NE		
— pastöriseerimata ternespiim farmaatsiatööstuses kasutamiseks ¹⁰	92/118	9 CFR 94.16	NE			9 CFR 77, 78	92/118	NE		

15. Hakkliha

Loomade tervishoid										
— mäletsejalised	64/432 72/461 72/462	9 CFR 94	Jah 2	BSEga nakatunud riikide veiste lisatõendid.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta.		72/462	NE		
— sead	64/432 72/461 72/462	9 CFR 94	Jah 1				72/462	NE		

Rahvatervis										
Mäletsejalised ⁸ Sead	94/65	9 CFR 301–381	Jah 3	Asutused, mis on loetletud joonealuses märkuses 7 ja mis vastavad joonealuse märkuse 1 asjakohastele sätetele.	Võrdväarsus antakse pärast seda, kui USA on lõpule viinud veterinaarsete kohalatoimetamissüsteemide kontrolli. Kõnealune protsess viiakse lõpule 12 kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumisest.	9 CFR 301–381	94/65 97/29	Jah 3	Saadud lihast, mis vastab punktis 6 toodud tingimustele (värskel liha). Asutused, mis on loetletud joonealuses märkuses 7 ja mis vastavad joonealuste märkuste 2, 3 ja 4 asjakohastele sätetele.	<p>EÜ peab hindama USA jääkide programmi ja USA esitatud lisateavet, et kindlaks määrata, kas see vastab EÜ kaitsetasemele. Kõnealune hindamine tuleb viia lõpule kuue kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumisest.</p> <p>EÜ peab hindama USA veestandardeid, et kindlaks määrata, kas need vastavad EÜ kaitsetasemele. Kõnealune hindamine tuleb viia lõpule kuue kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumisest.</p> <p>Võrdväarsus (Jah 2) antakse pärast seda, kui EÜ on lõpule viinud teatavate tingimuste kohaldamise kontrolli. Kõnealune protsess viiakse lõpule 12 kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumist.</p> <p>EÜ peab kaaluma hakkliha määratluse reguleerimisala läbivaatamist.</p>

— kaup — liigid — loomatervishoid/rahvatervis	Euroopa Ühenduse eksport Ameerika Ühendriikidesse					Ameerika Ühendriikide eksport Euroopa Ühendusse				
	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused
	EÜ standardid	USA standardid				USA standardid	EÜ standardid			
16. Lihavalmistised										
Loomade tervishoid										
— mäletsejalised — hobuslased	64/432 72/461 72/462	9 CFR 94	Jah 2	BSEga nakatunud riikide veiste lisatõendid.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta.		72/462	NE		
— sead	64/432 72/461 72/462	9 CFR 94	Jah 1				72/462	NE		
— kodulinnud/looduslikud ulukid/tehistingimustes peetavad ulukid	92/118 72/462 80/215 94/438	9 CFR 94	Jah 1				91/494 93/342 94/984	NE		
Rahvatervis										
Mäletsejalised ⁸ Hobuslased Sead Kodulinnud	94/65	9 CFR 301–381	Jah 2/3	Ettevõtted, mis on loetletud joonealuses märkuses 7 ja mis vastavad joonealuse märkuse 1 asjakohastele sätetele.	Võrdväärsus antakse pärast seda, kui USA on lõpule viinud veterinaarsete kohaletoimetamissüsteemide kontrolli. Kõnealune protsess viiakse lõpule 12 kuu jooksul alates käesoleva kokkuleppe jõustumisest.	9 CFR 301–381	94/65 97/29	Jah 3	Saadud lihast, mis vastab punktis 6 (värske liha) ja/või punktis 7 (kodulinnuliha) toodud tingimustele. Ettevõtted, mis on loetletud joonealuses märkuses 7 ja mis vastavad joonealuste märkuste 2, 3 ja 4 asjakohastele sätetele.	EÜ peab hindama USA jääkide programmi ja USA esitatud lisateavet, et kindlaks määrata, kas see vastab EÜ kaitsetasemele. Kõnealune hindamine tuleb viia lõpule kuue kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumisest.

										<p>EÜ peab hindama USA veestandardeid, et kindlaks määrata, kas need vastavad EÜ kaitsetasemele. Kõnealune hindamine tuleb viia lõpule kuue kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumisest.</p> <p>Võrdväärsus antakse pärast seda, kui EÜ on lõpule viinud teatavate tingimuste kohaldamise kontrolli. Kõnealune protsess tuleb viia lõpule 12 kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumisest.</p>
Looduslikud ulukid ⁸ Tehistingimustes peetavad ulukid ⁸	94/65	FIFRA, FFDA, PHSA 21 CFR 70–82, 101, 109, 110.3–110.93, 113, 170–189, 510–529, 556 40 CFR 180, 185	NE	Olemasolevad kaubandustingimused.		FIFRA, FFDA, PHSA 21 CFR 70–82, 101, 109, 110.3–110.93, 113, 170–189, 510–529, 556 40 CFR 180, 185	94/65	NE		

17. 17. Inimtoiduks ettenähtud loomasooleid

Loomade tervishoid										
— kariloomad	92/118 64/432 72/461 72/462	9 CFR 96	Jah 2	<p>Lihased ei saa segada (vt joonealune märkus 9)</p> <p>Kaubandus ei ole lubatud BSEga nakatunud riikides.</p>	<p>USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta.</p> <p>USA peab uuesti läbi vaatama CFR 94.8 a) i) v) lihade segamise kohta.</p>		92/118 94/187	NE		

— kaup — liigid — loomatervishoid/rahvatervis	Euroopa Ühenduse eksport Ameerika Ühendriikidesse					Ameerika Ühendriikide eksport Euroopa Ühendusse				
	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused
	EÜ standardid	USA standardid				USA standardid	EÜ standardid			
— sead	92/118 64/432 72/461 72/462	9 CFR 96	Jah 2	Lihased ei saa segada (vt joonealune märkus 9) Töötlemis- ja päritolusertifikaadid sigade aafrika katkuga nakatunud riikides/piirkonnas töödeldud sooltele, mis on pärit riikidest/piirkondadest, mis ei ole sigade aafrika katkuga nakatunud.	USA peab uuesti läbi vaatama CFR 94.8 a) i) v) lihade segamise kohta.		92/118 94/187	NE		
lambad — kitsed	92/118 64/432 72/461 72/462	9 CFR 96	Jah 2	Lihased ei saa segada (vt joonealune märkus 9) Kaubandus ei ole lubatud BSEga nakatunud riikides. Töötlemis- ja päritolusertifikaadid BSEga nakatunud riikides/piirkonnas töödeldud sooltele, mis on pärit riikidest/piirkondadest, mis ei ole BSEga nakatunud.	USA peab uuesti läbi vaatama CFR 94.8 a) i) v) lihade segamise kohta.		92/118 94/187	NE		
Rahvatervis	77/99	FFDCA, FIFRA, PHSA 21 CFR 70–82, 101, 109, 110.3–110.93, 113, 114, 170–189, 510–529, 556 40 CFR 180, 185	NE			FFDCA, FIFRA, PHSA 21 CFR 70–82, 101, 109, 110.3–110.93, 113, 114, 170–189, 510–529, 556 40 CFR 180, 185	77/99 92/118 otsuse eelnõu, mis on WTO-le teatavaks tehtud.	NE		

18. Loomasooled, mis ei ole ette nähtud inimtoiduks

Loomade tervishoid									
— kariloomad	92/118 64/432 72/461 72/462	9 CFR 96	Jah 2	Lihased ei saa segada (vt joonealune märkus 9) Kaubandus ei ole lubatud BSEga nakatunud riikides.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta. USA peab uuesti läbi vaatama CFR 94.8 a) i) v) lihade segamise kohta.		92/118 94/187	NE	
— sead	92/118 64/432 72/461 72/462	9 CFR 96	Jah 2	Lihased ei saa segada (vt joonealune märkus 9) Töötlemis- ja päritolusertifikaadid sigade aafrika katkuga nakatunud riikides/piirkonnas töödeldud sooltele, mis on pärit riikidest/piirkondadest, mis ei ole sigade aafrika katkuga nakatunud.	USA peab uuesti läbi vaatama CFR 94.8 a) i) v) lihade segamise kohta.		92/118 94/187	NE	
— lambad: — kitsed:	92/118 64/432 72/461 72/462	9 CFR 96	Jah 2	Lihased ei saa segada (vt joonealune märkus 9) Kaubandus ei ole lubatud BSEga nakatunud riikides. Töötlemis- ja päritolusertifikaadid BSEga nakatunud riikides/piirkonnas töödeldud sooltele, mis on pärit riikidest/piirkondadest, mis ei ole BSEga nakatunud.	USA peab uuesti läbi vaatama CFR 94.8 a) i) v) lihade segamise kohta.		92/118 94/187	NE	

19 Toornahad

Loomade tervishoid									
— kariloomad — lambad — kitsed — sead	92/118 72/461 72/462	9 CFR 95.5, 95.6	Jah 1				92/118 97/168	E	EÜ peab kindlaks tegema aluse soolamisnõudele.

— kaup — liigid — loomatervishoid/rahva- tervis	Euroopa Ühenduse eksport Ameerika Ühendriikidesse					Ameerika Ühendriikide eksport Euroopa Ühendusse				
	Kaubandustingimused		Võrd- väärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused	Kaubandustingimused		Võrd- väärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused
	EÜ standardid	USA standardid				USA standardid	EÜ standardid			

20. Konserveeritud lemmikloomatoit, mis sisaldab kõrge/madala riskiteguriga materjali

— sisaldab imetajatelt saadud materjali	92/118 90/667 92/562	9 CFR 94, 95 FFDCA, FIFRA 21 CFR 110.3– 110.93, 507–509, 570, 573– 589	Jah 2	Erieeskirjad BSE riiki- dele. Pikk säilivusaeg ülejäänud osale.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemi- sega piirkondade kohta.	FFDCA, FIFRA 21 CFR 110.3– 110.93, 507–509, 570, 573– 589	92/118 94/309 96/449 97/199	E		— EÜ peab tutvuma USA väitega, et ta on BSE- vaba. — EÜ peab arvesse võtma alternatiivseid tagatise imetajatelt saadud mater- jalile, sh USA ettepa- neku kõrvaldada lemmikloomatoidust kogu TSE poolt ohustatud liikide riski- materjal.
— sisaldab üksnes muud kui imetajatelt saadud materjali	92/118 90/667 92/562	99 CFR 94, 95 FFDCA, FIFRA 21 CFR 110.3– 110.93, 507–509, 570, 573– 589	Jah 2	Pikk säilivusaeg ülejäänud osale.		FFDCA, FIFRA 21 CFR 110.3– 110.93, 507–509, 570, 573– 589	92/118 94/309 96/449 97/199	E	USA peab alterna- tiivsed kuumtöötlemise ettevõtted kinnitama 30 päeva jooksul pärast klostriididest vabanemist.	

21. Konserveeritud lemmikloomatoit, mis sisaldab ainult madala riskiteguriga materjali

— sisaldab imetajatelt saadud materjali	92/118 90/667	9 CFR 94, 95 FFDCA, FIFRA 21 CFR 110.3– 110.93, 507–509, 570, 573– 589	Jah 2	Erieeskirjad BSE riiki- dele. Pikk säilivusaeg ülejäänud osale.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemi- sega piirkondade kohta.	FFDCA, FIFRA 21 CFR 110.3– 110.93, 507–509, 570, 573– 589	92/118 94/309 96/449 97/199	E		
--	------------------	--	-------	--	--	--	--------------------------------------	---	--	--

— sisaldab üksnes muud kui imetajatelt saadud materjali	92/118 90/667	9 CFR 94, 95 FFDCA, FIFRA 21 CFR 110.3–110.93, 507–509, 570, 573–589	Jah 2	Pikk säilivusaeg.		FFDCA, FIFRA 21 CFR 110.3–110.93, 507–509, 570, 573–589	92/118 94/309 96/449 97/199	E	USA peab alternatiivsed kuumtöötlemise ettevõtted kinnitama 30 päeva jooksul pärast klostriididest vabanemist.	
---	------------------	--	-------	-------------------	--	---	--------------------------------------	---	--	--

22. Kuivatatud ja poolniiske lemmikloomatoit, mis sisaldab üksnes madala riskiteguriga materjali

	92/118 94/309	9 CFR 94, 95 FFDCA, FIFRA 21 CFR 110.3–110.93, 507–509, 570, 573–589	Jah 2	Kitsendused BSE riikidele.	USA peab tutvuma EÜ 90 Code en erreur: 8eJC sisetemperatuuri nõudega, pakkudes täiendavaid tagatisi suu- ja sõrataudi (FMD), sigade katku (CSF), sigade vesikulaarhaiguse (SVD), sigade aafrika katku (ASF) ja Newcastle'i haiguse (ND) kohta. USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad.	FFDCA, FIFRA 21 CFR 110.3–110.93, 507–509, 570, 573–589	92/118 94/309 96/449 97/199	E	USA peab alternatiivsed kuumtöötlemise ettevõtted kinnitama 30 päeva jooksul pärast klostriididest vabanemist.	
--	------------------	--	-------	----------------------------	---	---	--------------------------------------	---	--	--

23. Kuivatatud ja poolniiske lemmikloomatoit, mis sisaldab kõrge või madala riskiteguriga materjali

— sisaldab imetajatelt saadud materjali	92/118 94/309	9 CFR 94, 95 FFDCA, FIFRA 21 CFR 110.3–110.93, 507–509, 570, 573–589	Jah 2	Kitsendused BSE riikidele.	USA peab tutvuma EÜ 90 Code en erreur: 8eJC sisetemperatuuri nõudega, pakkudes täiendavaid tagatisi suu- ja sõrataudi (FMD), sigade katku (CSF), sigade vesikulaarhaiguse (SVD), sigade aafrika katku (ASF) ja Newcastle'i haiguse (ND) kohta. USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta.	FFDCA, FIFRA 21 CFR 110.3–110.93, 507–509, 570, 573–589	92/118 94/344 96/449 97/199	E		EÜ peab tutvuma USA väitega, et ta on BSE-vaba. EÜ peab arvesse võtma alternatiivseid tagatisi imetajatelt saadud materjalile, sh USA ettepanekut kõrvaldada lemmikloomatoidust kogu TSE poolt ohustatud liikide riskimaterjal.
— sisaldab üksnes muud kui imetajatelt saadud materjali	92/118 94/309	9 CFR 94, 95 FFDCA, FIFRA 21 CFR 110.3–110.93, 507–509, 570, 573–589	Jah 1		USA peab tutvuma EÜ 90 Code en erreur: 8eJC sisetemperatuuri nõudega, pakkudes täiendavaid tagatisi Newcastle'i haiguse (ND) kohta.	FFDCA, FIFRA 21 CFR 110.3–110.93, 507–509, 570, 573–589	92/118 94/344 97/199	E	USA peab alternatiivsed kuumtöötlemise ettevõtted kinnitama 30 päeva jooksul pärast klostriididest vabanemist.	

— kaup — liigid — loomatervishoid/rahvatervis	Euroopa Ühenduse eksport Ameerika Ühendriikidesse					Ameerika Ühendriikide eksport Euroopa Ühendusse				
	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused
	EÜ standardid	USA standardid				USA standardid	EÜ standardid			

24. Inimtoiduks mõeldud kondid ja nendest valmistatud tooted (direktiivis 77/99/EMÜ määratletud muud tooted)

Loomade tervishoid										
Värske liha (mäletsejalised, hobused, sead)	64/432 72/461 80/215 72/462	9 CFR 95	Jah 2	Kitsendused BSE riikidele.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta.		72/462 97/221	NE		
Tehistingimustes peetavad ulukid sead, hirved	91/495	9 CFR 95	Jah 2	Kitsendused BSE riikidele.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta.		91/495	NE		
Värske liha kodulinnuliha	92/118 80/215 72/462 94/438	9 CFR 95	Jah 1				92/118	NE		
Tehistingimustes peetavad ja looduslikud ulukid	92/45 91/495	9 CFR 95	Jah 1				92/45 91/495	NE		
Looduslikud ulukid sead, hirved	92/45	9 CFR 95	Jah 2	Kitsendused BSE riikidele.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta.		92/45	NE		
Rahvatervis										
Kõik liigid ^s	77/99 92/118	9 CFR 95	NE				77/99 92/118	NE		EÜ peab kaaluma tingimuste loomist.

Tehistingimustes peetavad ja looduslikud ulukid ⁸	64/433 77/99 92/118	FIFRA, FFDCA, 21 CFR 70–82, 108, 109, 110.3–110.93, 113, 170–189, 510–529, 556	NE			FIFRA, FFDCA, 21 CFR 70–82, 108, 109, 110.3–110.93, 113, 170–189, 510–529, 556	77/99 92/118 otsuse eelnõu, mis on WTO-le teatavaks tehtud.	NE		
--	---------------------------	--	----	--	--	--	---	----	--	--

25. Kondid, sarved, sõrad ja kabjad ja nendest valmistatud tooted, mis ei ole ette nähtud inimtoiduks

Loomade tervishoid	96/239	9 CFR 95	Jah ¹			9 CFR 53	94/446	NE		
--------------------	--------	----------	------------------	--	--	----------	--------	----	--	--

26. Inimtoiduks ettenähtud töödeldud loomne valk

Loomade tervishoid										
Värske liha (mäletsejalised, hobuslased, sead)	64/432 72/461 80/215 72/462	9 CFR 95	Jah 2	BSE riikidest ei aktsepteerita.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta.		72/462 97/221	NE		EÜ peab tutvuma USA väitega, et ta on BSE-vaba. EÜ peab arvesse võtma alternatiivseid tagatise imetajatelt saadud materjalile, sh USA ettepanekut kõrvaldada lemmikloomatoidust kogu TSE poolt ohustatud liikide riskimaterjal.
Tehistingimustes peetavad ulukid sead, hirved	91/495	9 CFR 95	Jah 2	BSE riikidest ei aktsepteerita.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta.		91/495	NE		
Värske liha kodulinuliha	92/118 80/215 72/462 94/438	9 CFR 95	Jah 1				92/118	NE		
Tehistingimustes peetavad ja looduslikud ulukid	92/45 91/495	9 CFR 95	Jah 1				92/45 91/495	NE		

— kaup — liigid — loomatervishoid/rahvatervis	Euroopa Ühenduse eksport Ameerika Ühendriikidesse					Ameerika Ühendriikide eksport Euroopa Ühendusse				
	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused
	EÜ standardid	USA standardid				USA standardid	EÜ standardid			
Jahiulukid sead, hirved	92/45	9 CFR 95	Jah 2	BSE riikidest ei aktsepteerita.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta.		92/45	NE		
Rahvatervis										
Kõik liigid ⁸	77/99 92/118		Jah 1				77/99 92/118	NE		
Tehistingimustes peetavad ja looduslikud ulukid ⁸	77/99	FIFRA, PHSA, FFDCA, 21 CFR 70–82, 108, 109, 110.3–110.93, 113, 170–189, 510–529, 556	NE			FIFRA, PHSA, FFDCA, 21 CFR 70–82, 108, 109, 110.3–110.93, 113, 170–189, 510–529, 556	77/99 92/118 otsuste eelnõud, mis on WTO-le teatavaks tehtud.	NE		

27. Töödeldud loomne valk, mis ei ole ettenähtud inimtoiduks

Sisaldab imetajatelt pärit materjali

Mäletsejalised	92/118 90/667	9 CFR 95 FIFRA, FFDCA, 21 CFR 110.3–110.93, 507–509, 570, 573–589	Jah 2	BSE riikidest ei aktsepteerita.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta.	FIFRA, FFDCA, 21 CFR 110.3–110.93, 507–509, 570, 573–589	90/667 92/118 92/562 94/344 96/449 97/198	NE		EÜ peab tutvuma USA väitega, et ta on BSE-vaba. EÜ peab arvesse võtma alternatiivseid tagatise imetajatelt saadud materjalile, sh USA ettepanekut kõrvaldada lemmikloomatoidust kogu TSE poolt ohustatud liikide riskimaterjal.
----------------	------------------	--	-------	---------------------------------	---	--	--	----	--	--

Mittemäletsejalised	92/118 90/667	9 CFR 95 FIFRA, FFDCA, 21 CFR 110.3– 110.93, 507–509, 570, 573– 589	Jah 3			FIFRA, FFDCA, 21 CFR 110.3– 110.93, 507–509, 570, 573– 589	92/118 90/667 96/449	NE	USA peab alterna- tiivsed kuumtöötlemise ettevõtted kinnitama 30 päeva jooksul pärast klostriididest vabanemist.
---------------------	------------------	---	-------	--	--	---	----------------------------	----	---

Sisaldab üksnes muudelt kui imetajatelt pärit materjali

Kodulinnud ja kala	92/118 90/667	9 CFR 95	Jah 1				90/667 92/118 92/562 94/344 97/198	NE	USA peab alterna- tiivsed kuumtöötlemise ettevõtted kinnitama 30 päeva jooksul pärast klostriididest vabanemist.
Mittemäletsejalised	92/118 90/667	9 CFR 95	Jah 1				92/118 90/667	NE	

28. Hobuslaste seerum

Loomade tervishoid	92/118 94/143	9 CFR 95, 122	NE				92/118 94/143	NE	
--------------------	------------------	------------------	----	--	--	--	------------------	----	--

29. Veri ja veretooted, mis on ettenähtud inimtoiduks

Loomade tervishoid									
Värske liha (mäletsejalised, hobuslased, sead)	64/432 72/461 80/215 72/462	9 CFR 95, 122	E	BSE eeskirjad mäletsejalistele.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta. USA peab looma üldtingimused Euroopa Ühendusele.	9 CFR 53	72/462 97/221	NE	
Tehistingimustes peetavad ulukid sead, hirved	91/495	9 CFR 95, 122	Jah 2	BSE eeskirjad mäletsejalistele.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta.		91/495	NE	
Värske liha kodulinnuliha	92/118 80/215 72/462 94/438	9 CFR 95, 122	Jah 1				92/118	NE	

— kaup — liigid — loomatervishoid/rahvatervis	Euroopa Ühenduse eksport Ameerika Ühendriikidesse					Ameerika Ühendriikide eksport Euroopa Ühendusse				
	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused
	EÜ standardid	USA standardid				USA standardid	EÜ standardid			
Tehistingimustes peetavad ja looduslikud ulukid	92/45 91/495	9 CFR 95, 122	Jah 1				92/45 91/495	NE		
Tehistingimustes peetavad ulukid sead, hirved	92/45	9 CFR 95, 122	Jah 1				92/45	NE		
Rahvatervis	77/99	9 CFR 301–381, 416, 417 FFDCA, FIFRA, 21 CFR 110.3–110.93, 507–509, 570, 573–589	NE			9 CFR 301–381, 416, 417 FFDCA, FIFRA, 21 CFR 110.3–110.93, 507–509, 570, 573–589	77/99 92/118 otsuse eelnõu, mis on WTO-le teatavaks tehtud.	NE		EÜ peab kaaluma tingimuste loomist.

30. Veri ja veretooted, mis ei ole ette nähtud inimtoiduks

Loomade tervishoid	92/183 92/118	9 CFR 95.4, 122	Jah 2	BSE eeskirjad mäletsejalistele. Nõutav on luba.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta.	9 CFR 53	92/183 92/118	Jah 2	Lammaste katarraalse palaviku töötlemise nõue.	EÜ peab kaaluma lammaste katarraalse palaviku katseid töötlemise asemel.
--------------------	------------------	-----------------	-------	---	---	----------	------------------	-------	--	--

31. Inimtoiduks ettenähtud pekk ja sulatatud rasvad

Loomade tervishoid										
Värske liha (mäletsejalised, hobused, sead)	64/432 72/461 80/215	9 CFR 95	Jah 2	BSE eeskirjad mäletsejalistele.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta.		72/462 97/221	NE		

Tehistingimustes peetavad ulukid sead, hirved	91/495	9 CFR 95	Jah 2	BSE eeskirjad mäletsejalistele.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta.		91/495	NE		
Värske liha kodulinnuliha	92/118 80/215 94/438	9 CFR 95	Jah 1				92/118	NE		
Tehistingimustes peetavad ja looduslikud ulukid	92/45 91/495	9 CFR 95	Jah 1				92/45 91/495	NE		
Looduslikud ulukid sead, hirved	92/45	9 CFR 95	Jah 2	BSE eeskirjad mäletsejalistele.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta.		92/45	NE		
Rahvatervis										
Kõik liigid ⁸	77/99 92/118		NE				77/99 92/118	NE		
Tehistingimustes peetavad ja looduslikud ulukid ⁸	77/99	9 CFR 301–381, 416, 417 FIFRA, PHSA, FFDCA, 21 CFR 70– 82, 108, 109, 110.3– 110.93, 113, 170– 189, 510– 529, 556	NE			9 CFR 301–381, 416, 417 FIFRA, PHSA, FFDCA, 21 CFR 70–82, 108, 109, 110.3– 110.93, 113, 170– 189, 510– 529, 556	77/99 92/118 otsuse eelnõu, mis on WTO-le teatavaks tehtud.	NE		

32. Seapekk ja sulatatud rasvad, mis ei ole ette nähtud inimtoiduks

	92/118 90/667 72/461	9 CFR 95	Jah 2	BSE eeskirjad mäletsejalistele.	USA peab uuesti läbi vaatama BSE eeskirjad kõrge ja madala esinemisega piirkondade kohta.		92/118 otsuse eelnõu, mis on WTO-le teatavaks tehtud.	NE		EÜ peab uuesti läbi vaatama nõuded alternatiivsete kuumtöötlemisüsteemide kaasamiseks. EÜ peab uuesti läbi vaatama USA bakterioloogilise katseprotse-duuri valgufraktsiooni määramiseks.
--	----------------------------	----------	-------	---------------------------------	---	--	---	----	--	---

— kaup — liigid — loomatervishoid/rahvatervis	Euroopa Ühenduse eksport Ameerika Ühendriikidesse					Ameerika Ühendriikide eksport Euroopa Ühendusse				
	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused
	EÜ standardid	USA standardid				USA standardid	EÜ standardid			

33. Tooraine söötade jaoks, farmaatsias ja tehnikas kasutamiseks

Loomade tervishoid	92/118	9 CFR 95, 122	Jah 1			9 CFR 53	92/118	E		EÜ peab kaaluma impordisertifikaatide nõuete kehtestamist.
--------------------	--------	---------------	-------	--	--	----------	--------	---	--	--

34. Mesinduses kasutatavad mesindustooted

Loomade tervishoid	92/118		E				92/118 94/860	NE		
--------------------	--------	--	---	--	--	--	------------------	----	--	--

35. Jahitrofeed

Loomade tervishoid	92/118	9 CFR 95	Jah 1			19 CFR 53	92/118 96/590	E		
--------------------	--------	----------	-------	--	--	-----------	------------------	---	--	--

36. Sõnnik

Loomade tervishoid	92/118	9 CFR 95	E		USA peab ette nägema tõsise nakkushaigusega piirkonnast pärit sõnniku temperatuuri nõuded.	9 CFR 53	92/118	E		
--------------------	--------	----------	---	--	--	----------	--------	---	--	--

37. Vill, suled ja loomakarvad

Loomade tervishoid										
— vill	92/118	9 CFR 95	Jah 1			9 CFR 53	92/118	NE		
— seaharjased	92/118	9 CFR 95	Jah 1			9 CFR 53	92/118 94/435	NE		
Rahvatervis		FFDCA, PHS A 21 CFR 1240.70	NE			FFDCA, PHS A 21 CFR 1240.70		NE		

38. 38. Mesi

Loomade tervishoid			NE					NE		
Rahvatervis	92/118	FFDCA, FIFRA, PHSA 21 CFR 70– 82, 109, 110.3– 110.93, 520.182, 520.1660d	NE			FFDCA, FIFRA, PHSA 21 CFR 70– 82, 109, 110.3– 110.93, 520.182, 520.166- 0d	92/118	NE		

39. Konnakoivad

Loomade tervishoid										
Rahvatervis	92/118 96/340	FFDCA, FIFRA, PHSA 21 CFR 70– 82, 108, 110.3– 110.93, 113, 114, 123, 1240	NE			FFDCA, FIFRA, PHSA 21 CFR 70– 82, 108, 110.3– 110.93, 113, 114, 123, 1240	92/118 96/340	NE		EÜ peab uuesti läbi vaatama USA HACCP eeskirjad, kui need on esitatud.

40. Inimtoiduks ettenähtud teod

Loomade tervishoid										
Rahvatervis	92/118 96/340	FFDCA, FIFRA, PHSA 21 CFR 70– 82, 108, 110.3– 110.93, 113, 114, 123, 1240	NE			FFDCA, FIFRA, PHSA 21 CFR 70– 82, 108, 110.3– 110.93, 113, 114, 123, 1240	92/118 96/340	NE		

— kaup — liigid — loomatervishoid/rahvatervis	Euroopa Ühenduse eksport Ameerika Ühendriikidesse					Ameerika Ühendriikide eksport Euroopa Ühendusse				
	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused	Kaubandustingimused		Võrdväärsus (Kat.)	Eritingimused	Tegevused
	EÜ standardid	USA standardid				USA standardid	EÜ standardid			

41. Inimtoiduks ettenähtud munatooted

Loomade tervishoid	90/539	9 CFR 94	Jah 2	Newcastle'i haigusega nakatunud piirkondades on nõutav luba.	USA peab uuesti läbi vaatama loanõude.		90/539 93/342	Jah 1		
Rahvatervis	89/437 91/684 92/118 96/23	7 CFR 59 EPIA Public Law 91-597	E		USA peab andma võrdväärsuse tunnustamiseks õiguslikul alusel informatsiooni. USA peab lõpetama EÜ tervishoiuseadusandluse hindamise.	7 CFR 59 EPIA Public Law 91-597	89/437 91/684 92/118 96/23 97/38	E	Ettevõtted, mis on loetletud joonealuses märkuses 7 ja mis vastavad joonealuse märkuse 2 asjakohastele sätetele. Tuleb läbi viia järgmised katsed, nagu on määratletud direktiivi 89/437 USA munatoodete Euroopasse saatmise kohta VI lisas. Keemilised katsed — 3 OH- võihape — piimhape — merevaikhape — munakoorejäägid, munakile, muud osakesed Bakterioloogilised katsed — mesofiilsete bakterite arv — enterobakterid — salmonella — stafülokokk Meetodid Rahvusvaheliselt tunnustatud meetodid, nt: ISO, NMKL, AOAC.	EÜ peab lõpetama USA tervishoiuseadusandluse hindamise.

42. Koorega munad

Loomade tervishoid	90/539	9 CFR 94	Jah 2	Newcastle'i haigusega nakatunud piirkondades on nõutav luba.	USA peab uuesti läbi vaatama loanõude.	9 CFR 94	90/539 93/342	Jah 1		
Rahvatervis	89/437 91/684 94/371 96/23	FFDCA, FIFRA, PHSA, EPIA 21 CFR 5.10 a) 4) ja a) 13), 70– 82, 100.135, 110.3– 110.93, 172.140, 172.8 82, 182.884, 178, 520, 524, 556, 558, 1240 40 CFR 180 7 CFR 56	E		USA peab uuesti läbi vaatama võrdväarsuse nõude õigusliku aluse. USA peab lõpetama EÜ tervishoiuseadusandluse hindamise.	FFDCA, FIFRA, PHSA, EPIA 21 CFR 5.10 a) 4) ja a) 13), 70– 82, 100.135, 110.3– 110.93, 172.140, 172.8 82, 182.884, 178, 520, 524, 556, 558, 1240 40 CFR 180 7 CFR 56	89/437 91/684 94/371 96/23	E	Joonealune märkus 4.	EÜ peab lõpetama USA tervishoiuseadusandluse hindamise.

42. Inimtoiduks ja tehniliseks kasutuseks ettenähtud želatiin

Loomade tervishoid		9 CFR 94	NE					NE		
Rahvatervis	92/118	FFDCA, FIFRA, PHSA 21 CFR 70– 82, 109, 110.3– 110.93, 570, 573– 589	NE			FFDCA, FIFRA, PHSA 21 CFR 70– 82, 109, 110.3– 110.93, 570, 573– 589	92/118	NE		

JOONEALUNE MÄRKUS 1

Haigusetekitajate vähendamine: ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollpunktide (HACCP) süsteemid; lõplik eeskiri avaldati dokumendis 61 Federal Register 38806–38989 ja sellega muudetakse CFRi osade 304, 310, 320, 327, 381, 416 ja 417 mitmeid sätteid.

SSOPsid ja *E. coli* baktereid käsitlevate sätete kohaldamine.

USA ja EÜ arutlevad eespool toodud eeskirja astmeliste elementide üle aegsasti enne nende rakendamist, et kindlaks määrata, kas on vaja täiendavaid lisatingimusi.

JOONEALUNE MÄRKUS 2

Horisontaalküsimused, värske liha, lihatooted, ulukiliha, kodulinnuliha, hakkliha, lihavalmistised, munatooteda) *Pakendimaterjal*

Pakendimaterjali hoitakse eraldi ruumides, mida kasutatakse eranditult üksnes selleks otstarbeks ning mis on tolmu- ja kahjuritevabad.

Pakendimaterjali ei tohi hoida põrandal.

Kokkupandavaid vahatatud karpe ei panda üksteise sisse enne, kui on lisatud vooderdis.

Kokkupandavaid vooderdisega karpe ei panda üksteise sisse.

Personal, kes käitleb pakkimata tooteid, ei tohiks kaste käidelda.

Karbid pannakse kokku hügieeniliselt kas eraldi ruumis või, kui seda tehakse lihalõikamisruumi põrandal, mitte lähemal kui 3 m pakkimata tootest.

b) *Ettevõtte heledavärviliste seinade ja profiilpõrandaliistude nõuded*

Seinad peavad olema siledad, kulumis- ja veekindlad ning sellist värvi, mis võimaldaks avastada ebasanitaarseid tingimusi.

Seinad peavad olema pestava pinnaga.

Seinad ja põranda ühenduskohad peavad olema ehitatud ja hoitud nii, et pinnad oleksid puhtad ja nakkusvabad. Ettevõtetes, kus ei kasutata profiilpõrandaliiste põranda ja seina üleminekukohtades puhastamise hõlbustamiseks, on võrdväärseid alternatiivseid meetmeid, nt seinte ja põrandate vaheliste pragude tihendamine sanitaartingimuste hoidmiseks.

c) *Arstiteenid*

Enne tööleasumist vaatab arst või muu arstikvalifikatsiooniga isik, kes on piisavalt koolitatud nakkushaiguste äratundmiseks ja kes töötab arsti järelevalve all, uued töötajad läbi.

Ettevõtetel peab olema asjakohane programm töötajate tervise pidevaks jälgimiseks.

Tööleasumise eelsed läbivaatused ja jätkuvad tervisekontrollid viiakse läbi kas arsti või vastava arstikoolitusega isiku poolt (nt arsti assistent või registreeritud õde).

Kõik haiguskahklused esitatakse arstile diagnoosimiseks.

Ettevõtted peavad pidama arstlike läbivaatuste registrit ja need registrid peavad olema kättesaadavad audiitoritele taotluse korral.

d) *Puidust kaubaalused alal, kus on kaitsmata tooted*

Puidust kaubaaluste kasutamine piirkonnas, kus on kaitsmata tooted, lõpetatakse järkjärguliselt: Vahepeal:

- ei kasutata puidust kaubaaluseid kolme meetri raadiuses kaitsmata toodetest,
- kaubaalused on puhtad, struktuurilt veatud ja kaetud hügieenilise plastmassplaadiga.

Nendes ettevõtetes, kus plastist kaubaalused on juba kasutusel, kasutatakse neid edasi.

Kui puudust kaubaaluseid kasutatakse jahutites või külmikutes, peavad olema kõik olemasolevad tooted hügieeniliselt pakitud, et vältida toote kokkupuutumist puuduga.

e) *Tualettide ja tööruumide eraldatus*

Tualettruumides peab olema vastav ventilatsioon ja nad peavad olema eraldatud ruumidest, kus on pakkimata tooted, eesruumi või riietusruumiga.

f) *Toiduks mittekasutatava materjali ladustamine*

Detergendid, desinfitseerimisvahendid jms ained ladustatakse toidust ning pakke- ja pakendamismaterjalidest eraldi.

g) *Veekvaliteedi kontroll*

Veekvaliteedi kontrolli jätkatakse EÜ nõuete kohaselt.

JOONEALUNE MÄRKUS 3

Punase lihaga liikide ja kodulindude värsket liha, ulukiliha, lihatooted, hakkliha ja lihavalmistised

a) *Reovesi*

Kõigis ettevõtetes peab olema tõhus äravoolu- ja torustikusüsteem ning kõik äravoolud ja rennid paigaldatakse FSIS poolt heakskiidetud haisulukkude ja tõmbeluukidega (9 CFR 381.49 a), c) sätete kohaselt).

b) *Söödavate ja mitesöödavate toodete eraldi ladustamine*

Kõlbmatu või muu mitesöödav liha ja rups kõrvaldatakse hügieeniliselt ja võimalikult kiiresti ruumidest, kus on söödavad ained.

c) *Pakendatud ja pakendamata ainete eraldi ladustamine*

Pakendamata liha ei tohi ladustada jahutus- või külmutuskambrites, kus hoitakse pakendatud liha.

d) *Puitsõrestikud*

Puitsõrestikud peavad olema heas seisundis, veekindlad, siledad, kulumiskindlad, kõdunemiskindlad ja veekindla kattekihiga.

e) *Rippuvate duššide, pihustite ja voolikute kasutamine*

Liha ei tohi nakatada pritsimise teel.

Neid ei tohi kasutada kätepesuseadmete asemel.

f) *Seadmete steriliseerimine*

Ettevõtetes on steriliseerimisvahendid (sektori jaoks või lokaalsed vahendid) töövahendite puhastamiseks nii tihti kui vaja. Tööriistad, nagu noad või konksud, mis puutuvad kokku lihaga, puhastatakse ja steriliseeritakse sageli ja iga kord, kui nad on kokku puutunud nakatunud materjalide või pindadega, nagu näiteks nahkade välispinnad. Steriliseeritakse kuumas (üle 82 °C) vees.

JOONEALUNE MÄRKUS 4

Soomet ja Rootsit käsitlevad lisatagatised

Kaubavahetusel USAst Rootsi või Soome esitab USA järgmiste õigusaktide kohased tõendamised: nõukogu otsus 95/409/EÜ (värsket vasika-, veise- või sealiha), nõukogu otsus 95/410/EÜ (elusad tapalinnud), nõukogu otsus 95/411/EÜ (värsket kodulinnuliha), komisjoni otsus 95/160/EÜ (sugulinnud ja ühepäevased tibud), komisjoni otsus 95/161/EÜ (munakanad) ja komisjoni otsus 95/168/EÜ (toidumunad inimtoiduks).

Tõendamist ei ole vaja värsket liha puhul (nagu direktiivis 72/462/EMÜ määratletud), mis on ette nähtud pastöriseerimiseks, steriliseerimiseks või samasuguse toimega töötlemiseks.

JOONEALUNE MÄRKUS 5

Värske liha, ulukiliha, lihatooted, hakkliha, lihavalmistiseda) *Haigete või taudikahtlaste loomade ruumid*

Haigete või taudikahtlaste loomade sulgudeks ei kasutata puitu.

Haigetel või taudikahtlastel loomadel ei lasta kokku puutuda ühendusse eksportimiseks tapetavate loomadega.

Haigete või taudikahtlaste loomade sulud paigutatakse ja ehitatakse nõnda, et on välistatud kokkupuude EÜsse eksportimiseks tapetavate loomadega ning nende sulgude heitvesi ei voola naabersulgudesse või vahikäiku.

b) *Tapaeelse kontrolli veterinaarjärelevalve*

EÜsse eksportimiseks tapetavaid kariloomasid kontrollib riiklik FSIS veterinaararst, v.a:

— USDA akrediteeritud veterinaararst kontrollib kasvanduse loomasid kasvanduses,

USDA akrediteeritud veterinaararst kontrollib muid alla 30kuuseid lihaloomasid majandis,

— keda kontrollib ametlik FSIS inspektor, kellel on vajalik koolitus, teadmised, oskused ja võimed selle ülesande täitmiseks.

Kõiki EÜsse eksporditavaid tapasigu kontrollib ametlik FSIS veterinaararst, v.a nuumsead (kuni üheaastased loomad), keda kontrollib ametlik FSIS inspektor, kellel on vajalik koolitus, teadmised, oskused ja võimed selle ülesande täitmiseks.

Kõiki ebatavaliste tunnustega loomi diagnoosib ja hävitab ametlik FSIS veterinaararst.

c) *Niitusside proovid*c) *Ettevõtted teevad hobuselihale niitusside proovid.*

Sealiha kontrollitakse või rakendatakse selle puhul külmtöötlemist kooskõlas 9 CFR 318.10.

d) *Magude ja soolte avamine*d) *Peab olema eraldi ruum magude ja soolte tühendamiseks ja puhastamiseks juhul, kui ei töödelda suletud mehaanilise seadme abil, mis väldib nakatumist ja kõrvaldab lõhnad.*e) *Seasiudamete intsisioon*e) *Turul olevate nuumsigade puhul (kuni üheaastased loomad), kes on või kellest mõni osa on määratud EÜ-le, valitakse nii arvult või protsendilt kui ka geograafiliselt päritolult statistiliselt esinduslik valim ning nende südamed lõigatakse lahti ja südamete seesmiseid pindu kontrollib FSIS personal, kes registreerib tulemused.*

USA teavitab Euroopa Ühendust proovivõtu metodoloogiast, usaldustasemest ja programmist, mida nad katavad kasutada eespool nimetatud proovivõtmisel.

Kõikide emiste ja kultide (üle üheaastased loomad), kes on või kelle mõni osa on määratud EÜ-le, südamed lõigatakse lahti ja nende seesmist pinda kontrollib FSIS personal, kes registreerib tulemused.

f) *Partii kõlbmatuks tunnistamine*f) *Kui rümpasid, rupsi ja verd ei hoita koos viimases tapajärgses kontrollpunktis, käsitletakse partiid nii, et FSIS võib kinnitada, et kui rümp on kõlbmatuks tunnistatud, siis tunnistatakse kõlbmatuks ka rups ja veri.*g) *Osaline tunnistamine*g) *EÜ ja USA veterinaarasutused võivad kahepoolselt esitada taotluse punase liha ettevõtete osaliseks tunnistamiseks teatavate toodete osas, kooskõlas käesoleva kokkuleppe üld- ja erisätetega tapaloomade hügieenilise tootmise ning tapaeelse ja tapajärgse kontrolli suhtes järgmiste tingimuste alusel:*

1. ettevõtte võib arendada kvaliteedi tagamise programmi, mis võtab arvesse tootmisviisi, toote identifitseerimist ja toote eraldamist vastuvõtmisest kuni ära saatmiseni. Ettevõtted, mis taotleavad osalist tunnistamist, peavad vastama rajatise nõuetele, et tagada tunnistatud ja tunnistamata toodete füüsiline ja/või ajalane eraldamine;

- 1) 2. kvaliteedi tagamine hõlmab ettevõtte seirekava ja nii seire- kui ka parandustoimingute registreerimist;
  - 2) 3. reguleeriv inspektor, kes vastutab taotluse korral importiva lepinguosalise veterinaarasutuse loomise ja kontrollimise eest, aktsepteerib kvaliteedi tagamise programmi;
  - 3) 4. reguleeriv inspektor, kes vastutab selle eest, et ettevõtte jälgiks kvaliteedi tagamise programmi kohaldamist ja dokumenteeriks sellise järelevalve ning tagaks puuduste parandamise;
  - 4) 5. importiv lepinguosaline võib kontrollida kvaliteedi tagamise programmi praktilist teostust. Sel juhul peab ettevõtte olema valmis esitama programmi kohapeal kontrolli ajal. Selleks esitatakse kogu asjakohane dokumentatsioon;
  - 5) 6. peaks kohapealse kontrolli ja/või ettevõttes dokumentide kontrolli käigus ilmnema tõsised puudused, siis osalise tunnustamise võimalusest kas keeldutakse või see tühistatakse.
- 6) JOONEALUNE MÄRKUS 6

Kodulinnuliha

a) Vastuvoolujahutus

- a) Kui kasutatakse vastuvoolujahutussüsteeme, võib kasutada EÜ standarditele vastavaid, FSIS poolt enne ettevõtte esitamist loetellu EÜsse eksportimise kohta kinnitatud ja hinnatud teistsuguseid jahutussüsteeme, mida võib kasutada võrdväärsete tagatiste esitamiseks, nagu nt ristsaastumise vältimine ja tagatised karkassi temperatuuride suhtes, kui see väljub punkti b alusel sätestatud jahutussüsteemist. Kõnealune kinnitamine ja hindamine viiakse ellu ilma mikroobivastase töötlemiseta (saastatusest puhastamine) kogu päevatoodangu suhtes ja koos mikrobioloogiliste analüüsidega aeroobsete bakterite arvu, enterobakterite ja *E. coli* bakterite kohta enne ja pärast jahutamist. Kõnealune hindamine viiakse ellu iga kord, kui on muudetud ettevõtte jahutussüsteemi. Kinnitamised ja hindamised registreeritakse ja FSIS muudab need EÜ-le kättesaadavaks.

b) Kodulinnuliha toote temperatuurinõuded

- b) Kodulinnuliha jahutatakse sisetemperatuurini 40 °F (4,4 °C) võimalikult lühikese aja jooksul pärast tapmist.

väikeste lindude (kuni 6 naela) puhul saavutatakse sisetemperatuur 40 °F sukeljahutusprotsessi lõpus,

- kui pärast sukeljahutust kasutatakse purustatud jääd suurte lindude (üle 6 naela) puhul, siis selle tulemusena ei tohi toode ristsaastuda.
- Kui edasine töötlemine (lõikamine) toimub pärast kodulinnuliha jahutamist 40 °Fni, võib sisetemperatuur ületada 40 °F kõige rohkem üheks tunniks, aga see ei tohi ületada 50 °F (10 °C).

(Temperatuur transportimiseks peab olema kooskõlas 9 CFR 381.66ga).

c) Purustatud jää

Purustatud jää kasutamine ei tohi põhjustada toote ristsaastumist. Kui kasutatakse purustatud jääd edasiseks transpordiks või ladustamiseks, on keelatud lekkeavadega kastide asetamine üksteise peale või muud tegevused, mis võiksid põhjustada ristsaastumist.

JOONEALUNE MÄRKUS 7

Ettevõtete loetelu (kõik tooted, millele loetelu sätteid kohaldatakse)

1. Eksportiv lepinguosaline vastutab ekspordiks kinnitatud ettevõtete/käitiste ja toodete asjakohastele nõudmistele vastavuse tagamise eest.

Eksportiv lepinguosaline uurib ettevõtteid tagamaks, et need vastavad asjakohastele nõuetele, enne kui ettevõtte esitatakse ekspordiloetellu. Heakskiidetud ettevõtete loetelu või loetelud ning selliste loetelude juurdelisamised ja kustutamised esitab eksportiv lepinguosaline importivale lepinguosalisele. Importiv lepinguosaline muudab heakskiidetud ettevõtete loetelusid tõhusalt ekspordivalt riigilt saadud teabe alusel. Selliste loetelude levitamine tuleb läbi viia viivitamatult (*).

(*) EÜ täidab oma kohust vastavalt nõukogu otsuse 95/408/EÜ artiklis 5 sätestatud menetlusele. USA täidab oma kohust vastavalt samalaadsele ajakavale.

2. Importiv lepinguosaline võib teostada kontrolli, sh ettevõtete kontrolli, et tagada asjakohastele nõuetele vastavus.
3. Lepinguosalised töötavad koos eksportiva lepinguosalise ettevõtete loetelu haldamisvastutuse suurendamise suunas lõigete 1 ja 2 sätete toimingute alusel saadud kogemuse põhjal.
4. Lepinguosalised vaatavad uuesti läbi eespool nimetatud sätete toimimise ettevõtete loetelude suhtes kõigil artiklis 14 määratud komitee koosolekutel saadud kogemuste põhjal ja esimest korda hiljemalt 31. detsembril 1997.

JOONEALUNE MÄRKUS 8

Piisonid ja vesipühvlid

Ekspordimisel USAsse käsitletakse piisoneid ja vesipühvleid kui ulukeid.

Ekspordimisel EÜsse käsitletakse piisoneid ja vesipühvleid kui värsket liha.

JOONEALUNE MÄRKUS 9

Toodete segamine – liha, lihatooted, ulukiliha, kodulinnuliha, hakkliha, lihavalmistised

Ettevõtte, kus tapetakse nii loomad, kelle liha sobib ekspordiks, kui ka need loomad, kelle liha ei sobi ühe lepinguosalise territooriumile ekspordiks, või mis käitleb sellist liha, peab vastama järgmistele tingimustele.

1. Loomad, kelle liha on mõeldud ekspordiks, hoitakse tapamajas eraldi neist, kes pole samas seisundis.
2. Pärast ekspordiks sobimatute loomade tapmist ja enne ekspordiks kõlblike loomade tapmist, kõik ruumid, vahendid ja seadmed, mis võisid kokku puutuda elusloomade ja lihaga, sh tuimastus-, veretustamis-, nülgimis-, konditustamis-, lõikamis- ja pakkimisruumid, puhastatakse ja desinfitseeritakse. Personal vahetab riided puhaste kaitseriiete vastu ja peseb nii käed kui saapad hoolega puhtaks.
3. Ekspordiks ettenähtud liha ei käidelda, lõigata ega töödelda muul viisil samas ruumis samal ajal koos lihaga, mis ei sobi ekspordiks.
4. Ekspordiks ettenähtud liha pakitakse uude puhtasse pakendisse, mis on selgesti eristatav ekspordiks sobimatu liha pakendist. Seda ladustatakse sellisel viisil, et vältida ristasaastumist.
5. Loomade, kelle liha töödeldakse, päritoluregistreid säilitatakse kuus kuud pärast ekspordi. Need esitatakse reguleerivale asutusele kontrollimiseks.
6. Ametlik veterinaararst kinnitab eespool toodud tingimustele vastavust.

JOONEALUNE MÄRKUS 10

Piim ja piimatooted (ei ole ette nähtud inimtoiduks)

V.a USAs veterinaaravimitena reguleeritud tooted.

JOONEALUNE MÄRKUS 11

Jääkide proovide võtmine

Jääkide proovide võtmist jätkab USA kooskõlas kohaldatavate EÜ nõudmistega.

VI LISA

JUHISED AUDIITORKONTROLI TEGEMISEKS

Kui ühe rahvusvahelise standardiorganisatsiooni poolt on vastu võetud auditi tegemise standardid, juhised või soovitused, siis vaatavad lepinguosalisel uuesti läbi käesoleva lisa sisu ja teevad vajalikud muudatused.

ÜLDSÄTTED

1. Määratlused

Järgmisi määratlusi kohaldatakse käesolevas lisas kasutatud terminitele:

- 1.1. *auditeerimine* – tulemuste hindamine;
- 1.2. *kontrollitav* – eksportiv osapool, kelle kontrolliprogrammi auditeeritakse;
- 1.3. *audiitor* – importiv osapool, kes teostab audiitorkontrolli;
- 1.4. *ettevõte* – loomade või loomsete toodete töötlemisettevõte;
- 1.5. *rajatis* – muu koht, v.a töötlemisettevõte, kus loomi või loomseid tooteid võidakse käidelda, v.a müügisaalid.

2. Üldpõhimõtted

- 2.1. Audiitor ja kontrollitav peaksid tegema koostööd audiitorkontrolli tegemisel käesolevas lisas esitatud sätete kohaselt. Audiitorirühma peaksid kuuluma nii audiitori kui kontrollitava esindajad ja kontrollitav peaks määrama personali, kes vastutab auditeerimise hõlbustamise eest. Erinevad kutseoskused võivad nõuda erisüsteemide ja -kavadega auditeerimiste läbiviimist.
- 2.2. Auditeerimised tuleb kavandada pigem kontrollitava kontrolliprogrammi mõjususe kontrollimiseks kui üksikute loomade, toidupartiide või ettevõtete tagasilükkamiseks.
- 2.3. Kontrollitav peab tõestama audiitorile kirjaliku programmi abil, et standarditele vastatakse järjepidevalt.
- 2.4. Auditeerimiste sagedus peaks põhinema eksportiva lepinguosalise efektiivsusele oma kontrolliprogrammi elluviimisel. Madala efektiivsuse korral on tulemuseks sagedased auditeerimised, nt tagamaks ebarahuldava efektiivsuse parandamine.
- 2.5. Auditeerimised ja neil põhinevad otsused tuleb teha läbipaistval ja järjekindlal viisil.

MENETLUSED

3. Auditikava ettevalmistamine

Konsulteerides kontrollitavaga, valmistab audiitor ette auditikava, mis hõlmab järgmisi punkte:

- 3.1. auditeerimise aine, põhjalikkus ja reguleerimisala;
- 3.2. auditi kuupäev ja koht, ettevõtete või rajatiste tüübid, mida külastatakse, et valida vastavad audiitorirühma liikmed;
- 3.3. ajakava lõpparuande esitamiseni;
- 3.4. keel või keeled, milles tehakse auditeerimine ja kirjutatakse aruanne;
- 3.5. audiitorrühma liikmete, sh juhi, identiteet;
- 3.6. ajakava kohtumisteks ametiisikutega ja vajaduse korral ettevõtete või rajatiste külastamiseks, sh etteteatamata külastused;
- 3.7. ärisaladuse ja huvikonfliktide vältimise sätted.

4. Sissejuhatav koosolek

Sissejuhatav koosolek tuleks pidada mõlema poole esindajate osavõtul. Sellel koosolekul audiitor vaatab uuesti läbi auditikava ja kinnitab, et piisavad vahendid ja tõendid on kättesaadavad ja kõik vajalikud meetmed on võetud auditi tegemiseks.

5. Dokumentide revisjon

5.1. Dokumentide revisjon sisaldab, näiteks, järgmist:

- vastavusprogrammide registreid,
- kontrolli- ja siseauditariuandeid,
- tõendeid parandusmeetmete ja sanktsioonide kohta,
- tehtud vastavustoimingute registreid,
- proovivõtmise plaane ja nende tulemusi,
- kontrolliga seotud dokumente,
- reguleerivaid menetlusi, mida kontrollitav järgib.

5.2. Kui audit toimub võrdväarsuse määratlemise järel, võib dokumentide revisjon sisaldada ka ülevaadet kontrolli- ja tõendamissüsteemi asjakohaste muudatuste kohta võrdväarsuse määratlemise või eelmise auditi järgselt.

5.3. Kontrollitav teeb täielikult koostööd audiitoriga dokumentide revisjoni protsessis ja aitab tagada audiitoril juurdepääsu nõutud dokumentidele ja registritele.

6. Kohapealne kontroll

6.1. Otsus kohapealse kontrolli läbiviimise kohta peaks võtma arvesse tegureid, nt asjassepuutuvate loomade või loomsete toodetega seotud riskid, tööstussektori või ekspordiva riigi nõuete järgimist, tootmismahtu ja impordi- või ekspordimahtu, muudatusi infrastruktuuris ja kontrolli- ja tõendamissüsteemide iseloomu.

6.2. Kohapealne kontroll võib hõlmata külaskäike tootmis- ja valmistamisruumidesse, toidu töötlemise ja ladustamise ruumidesse ja kontroll-laboritesse punktis 5.1 osutatud dokumentides sisalduva teabe täpsuse kontrollimiseks.

6.3. Pärast ettevõtete või rajatiste kontrollimist viib kontrollitav läbi ettevõtete või rajatiste kontrolli kontrollitava tavamenetluse kohaselt ja audiitor osaleb vaatlejana, kuigi tal on vajaduse korral vabadus kontrollida muid efektiivsuse aspekte.

6.4. Kontrollitav teeb kohapealses kontrolliprotsessis täielikku koostööd audiitoriga ja hõlbustab audiitori sissepääsu ettevõtetesse ja rajatistesse, kus teostatakse kohapealset kontrolli.

7. Auditijärgne tegevus

Järeldaudit võidakse viia läbi, et kontrollida eelauditi puuduste kõrvaldamist.

8. Töödokumendid

Töödokumendid võivad hõlmata hinnatavate elementide kontrollnimekirja, näiteks järgmisi dokumente:

- õigusaktid,
- kontrolli- ja tõendamisteenistuste struktuur ja toimimine,
- ettevõtte ja rajatiste struktuur, asendiplaan, toimingud ja tööprotseduurid,
- tervishoiustatistika, proovivõtuplaanid ja tulemused,
- täitmismeetmed ja menetluskord,
- aruandluse ja kaebuste esitamise menetlused,
- koolituskavad.

9. Lõppkoosolek

Lõppkoosolekul peavad osalema mõlema lepinguosalise esindajad ja vajaduse korral kontrollitava kontrolli- ja tõendamisprogrammide eest vastutavad ametnikud. Sellel koosolekul esitab audiitor audititulemused. Teave tuleks esitada selgel, kokkuvõtlikul viisil, nii et auditi kokkuvõtted oleksid selgesti mõistetavad.

10. Auditeerimisaruanne

Üldjuhul esitab audiitor kontrollitavale auditeerimisaruande eelnõu 60 päeva jooksul pärast auditi lõppu. Kuivõrd see on võimalik, esitatakse aruanne osapooltele heakskiitmiseks standardvormis, et muuta lähenemine auditile ühtsemaks, läbipaistvamaks ja tulemuslikumaks. Aruanne annab hinnangu kontrollitava kontrolliprogrammile ning määratleb kõik auditeerimise käigus märgatud puudused. Seejärel võib kontrollitav 60 päeva jooksul esitada arvamuse aruande eelnõu kohta ning kirjeldada kõiki parandusteks võetud erimeetmeid, soovitatavalt koos kavandatud kuupäevadega nende lõpetamiseks. Kõik kontrollitava esitatud arvamused võetakse lõpparuandesse.

---

*VII LISA***PIIRIKONTROLLID**

Lepinguosalised tunnustavad elusloomade ja loomsete saaduste impordil esinevaid dokumentide, identsuse ja füüsiliste kontrollide vahelisi erinevusi.

Lepinguosalised edaspidi tunnustavad vajadust läheneda süstemaatiliselt piirikontrollide teostamisele.

Mõlemad lepinguosalised nõustuvad, et neid kontrolle maksustatakse vastavalt tervise- ja taimekaitselepingu (SPS) C lisa asjakohastele sätetele.

Elusloomad

Lepinguosalised võivad kohaldada füüsilisi kontrolle kõikidele elusloomade saadetistele.

Loomsed tooted

Oma füüsiliste kontrollide sageduse määramisel loomsete toodete impordile võtavad lepinguosalised nõuetekohaselt arvesse eksportiva lepinguosalise tehtud ekspordieelseid kontrolle ja varasemat kogemust eksportivalt lepinguosaliselt imporditud toodete osas.

Lepinguosalised võivad kohandada loomsete toodete impordi füüsiliste kontrollide sagedust, eelkõige siis, kui võrdväär-
suse tunnustamine areneb artiklis 7 toodud konsultatsiooniprotsessi kohaselt.

---

*VIII LISA***LAHENDAMATA KÜSIMUSED**

Lepinguosalised lepivad kokku piirikontrolle käsitlevate korralduste jätkuvas arendamises, füüsiliste kontrollide sagedust arvesse võttes.

Lepinguosalised lepivad kokku söödalisandeid, loomasööta, ravimsööta ja eelsegusid käsitlevate korralduste arendamises.

---

*IX LISA***KONTAKTASUTUSED**

USA saadab artiklis 10 sätestatud informatsiooni ja toimetab artiklis 11 sätestatud teatised:

Agricultural Counsellor
European Union
Delegation of the European Commission to the United States
2300 M Street NW
Washington DC 20037
Tel: 1 202 862 9560
Faks: 1 202 429 1766

Ühendus saadab artiklis 10 sätestatud informatsiooni ja toimetab artiklis 11 sätestatud teatised:

Agricultural Attaché
Office of Agricultural Affairs
US Mission of the European Union
40 Blvd du Regent
B-1000 Brussels
Tel: 32 2 508 2760
Faks: 32 2 511 0918
